ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

"Οικονομικά της παραγωγής και των διακλαδικών σχέσεων"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ανεργία στις 13 Περιφέρειες της Ελλάδας

Επιβλέπων καθηγητής : Νικόλαος Στρόμπλος
Επιμέλεια εργασίας : Λιάμης Κλεάνθης **Α.Μ.: 7206 Μ 008**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΛΛΑΔΑ 2008
Ανάπτυξη παντού. Ανάπτυξη για όλους.
Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΑΘΗΝΑ 2008

Στους γονείς και στην αδερφή μου για την αμέριστη ηθική τους συμπαράσταση και στους ανθρώπους που συνέβαλαν στην προσπάθεια αυτή.....

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Περίληψη ii

Λίστα Πινάκων iii

Λίστα Σχεδιαγραμμάτων vi

Λίστα συντομογραφιών viii

Εισαγωγή 1

Κεφάλαιο 1 Μία ιστορική αναδρομή της ανεργίας 5

Κεφάλαιο 2 Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 8

Κεφάλαιο 3 Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 13

Κεφάλαιο 4 Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας 18

Κεφάλαιο 5 Περιφέρεια Ηπείρου 23

Κεφάλαιο 6 Περιφέρεια Θεσσαλίας 28

Κεφάλαιο 7 Περιφέρεια Ιονίων Νήσων 33

Κεφάλαιο 8 Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 38

Κεφάλαιο 9 Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 43

Κεφάλαιο 10 Περιφέρεια Πελοποννήσου 48

Κεφάλαιο 11 Περιφέρεια Αττικής 53

Κεφάλαιο 12 Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 58

Κεφάλαιο 13 Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 63

Κεφάλαιο 14 Περιφέρεια Κρήτης 69

Κεφάλαιο 15 Προτάσεις 74

Βιβλιογραφία 80

Παράρτημα 81

Περίληψη

Η ανεργία είναι ένα κοινωνικο-οικονομικό φαινόμενο, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας επηρεάζοντας έτσι την ανάπτυξη της χώρας, βασανίζει μεγάλες ομάδες του πληθυσμού και θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να αποτελέσει και εστία κοινωνικών αναταραχών.

Από τη δεκαετία του ΄80 και μετά η ανεργία αρχίζει να αυξάνεται σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Με την εργασία αυτή γίνεται μία προσπάθεια διερεύνησης των λόγων και των αιτίων που οδήγησαν στην αύξηση της ανεργίας. Η εργασία αποτελείται από 15 κεφάλαια. Στο 1^{ο} κεφάλαιο παρουσιάζουμε μία ιστορική αναδρομή της ανεργίας στον 20^{ο} αιώνα έως σήμερα. Στα κεφάλαια 2^{ο} έως 14^{ο} εξετάζουμε τα διάφορα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της κάθε μίας από της δεκατρείς περιφέρειες της Ελλάδας, αναδεικνύοντας έτσι τις «ιδιαιτερότητες» των περιοχών αυτών που συμβάλουν στην αύξηση του ποσοστού της ανεργίας και τέλος στο 15^{ο} κεφάλαιο κλείνουμε την εργασία με συμπεράσματα και μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας.

Είναι σημαντικό να τονίσουμε πως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περιφέρειας οδηγούν και σε διαφορετικά ποσοστά ανεργίας. Ετσι παρατηρούμε ότι σε άλλες περιφέρειες η ανεργία κυμαίνεται σε υψηλά ποσοστά και σε άλλες όχι. Εξετάζοντας ακόμη και άλλους παράγοντες όπως την ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας θα δούμε πως οι ανωτέρω μεταβλητές συμβάλλουν στην αύξηση του ποσοστού της ανεργίας για την κάθε περιφέρεια ξεχωριστά αλλά και για τις επιπτώσεις που επιφέρουν στο σύνολο της χώρας.

Λίστα πινάκων

Πίνακας 1 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης _____ 10
Πίνακας 2 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης _____ 10
Πίνακας 3 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης _____ 10
Πίνακας 4 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης _____ 10
Πίνακας 5 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης _____ 10
Πίνακας 6 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης _____ 10
Πίνακας 7 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης _____ 11
Πίνακας 8 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας _____ 14
Πίνακας 9 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας _____ 15
Πίνακας 10 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας _ 15
Πίνακας 11 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας _____ 15
Πίνακας 12 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας _____ 15
Πίνακας 13 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας _____ 15
Πίνακας 14 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας _____ 16
Πίνακας 15 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας _____ 19
Πίνακας 16 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας _____ 20
Πίνακας 17 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ___ 20
Πίνακας 18 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας _____ 20
Πίνακας 19 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας _____ 20
Πίνακας 20 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας _____ 20
Πίνακας 21 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας _____ 21
Πίνακας 22 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Ηπείρου _ 24
Πίνακας 23 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Ηπείρου _____ 25
Πίνακας 24 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Ηπείρου _____ 25
Πίνακας 25 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Ηπείρου _____ 25
Πίνακας 26 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Ηπείρου _____ 25
Πίνακας 27 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Ηπείρου _____ 25
Πίνακας 28 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Ηπείρου _____ 28
Πίνακας 29 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Θεσσαλίας 30
Πίνακας 30 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Θεσσαλίας _____ 30
Πίνακας 31 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Θεσσαλίας _____ 30
Πίνακας 32 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Θεσσαλίας _____ 30
Πίνακας 33 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Θεσσαλίας ____ 30

Πίνακας 34 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Θεσσαλίας _____ 30
Πίνακας 35 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Θεσσαλίας _____ 31
Πίνακας 36 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Ιονίων Νήσων _____ 35
Πίνακας 37 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Ιονίων Νήσων _____ 35
Πίνακας 38 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Ιονίων Νήσων _____ 35
Πίνακας 39 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ___ 35
Πίνακας 40 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Ιονίων Νήσων __ 35
Πίνακας 41 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Ιονίων Νήσων _____ 35
Πίνακας 42 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Ιονίων Νήσων _____ 36
Πίνακας 43 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας _____ 40
Πίνακας 44 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας _____ 40
Πίνακας 45 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας _____ 40
Πίνακας 46 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας _ 40
Πίνακας 47 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 40
Πίνακας 48 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας _____ 40
Πίνακας 49 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας _____ 41
Πίνακας 50 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας _____ 45
Πίνακας 51 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας _____ 45
Πίνακας 52 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας _____ 45
Πίνακας 53 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας _ 45
Πίνακας 54 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 45
Πίνακας 55 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας _____ 45
Πίνακας 56 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας _____ 46
Πίνακας 57 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Πελοποννήσου _____ 50
Πίνακας 58 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Πελοποννήσου _____ 50
Πίνακας 59 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Πελοποννήσου _____ 50
Πίνακας 60 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Πελοποννήσου __ 50
Πίνακας 61 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Πελοποννήσου _ 50
Πίνακας 62 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Πελοποννήσου _____ 50
Πίνακας 63 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Πελοποννήσου _____ 51
Πίνακας 64 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Αττικής _ 55
Πίνακας 65 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Αττικής _____ 55
Πίνακας 66 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Αττικής _____ 55
Πίνακας 67 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Αττικής _____ 55
Πίνακας 68 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Αττικής _____ 55
Πίνακας 69 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Αττικής _____ 55
Πίνακας 70 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Αττικής _____ 56
Πίνακας 71 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου _____ 60

Πίνακας 72 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου _____ 60
Πίνακας 73 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου _____ 60
Πίνακας 74 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου _ 60
Πίνακας 75 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 60
Πίνακας 76 : Πίνακας 76: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου _____ 61
Πίνακας 77 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου _____ 61
Πίνακας 78 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου _____ 65
Πίνακας 79 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου _____ 65
Πίνακας 80 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου _____ 65
Πίνακας 81 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου __ 65
Πίνακας 82 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου _ 65
Πίνακας 83 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου _____ 66
Πίνακας 84 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου _____ 66
Πίνακας 85 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών Περιφέρειας Κρήτης __ 71
Πίνακας 86 : Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο Περιφέρειας Κρήτης _____ 71
Πίνακας 87 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών Περιφέρειας Κρήτης _____ 71
Πίνακας 88 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες Περιφέρειας Κρήτης _____ 71
Πίνακας 89 : Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες Περιφέρειας Κρήτης _____ 71
Πίνακας 90 : Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών) Περιφέρειας Κρήτης _____ 71
Πίνακας 91 : Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών Περιφέρειας Κρήτης _____ 72
Πίνακας 1.1 : ΑΕΠ % ΑΕΠ χώρας (Παράρτημα) _____ 82
Πίνακας 1.2 : ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου χώρας (Παράρτημα) _____ 83
Πίνακας 1.3 : Ποσοστό ανεργίας στις 13 Περιφέρειες της Ελλάδας και στο σύνολο της χώρας (Παράρτημα) _____ 84
Πίνακας 1.4 : Ποσοστό ανεργίας ανδρών (%) (Παράρτημα) _____ 85
Πίνακας 1.5 : Ποσοστό ανεργίας γυναικών(%) (Παράρτημα) _____ 86

Λίστα σχημάτων

Σχήμα 1 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης _____ 8

Σχήμα 2 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης _____ 9

Σχήμα 3 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 11

Σχήμα 4 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 12

Σχήμα 5 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας _____ 13

Σχήμα 6 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας _____ 14

Σχήμα 7 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 16

Σχήμα 8 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 17

Σχήμα 9 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας _____ 18

Σχήμα 10 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας _____ 19

Σχήμα 11 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 21

Σχήμα 12 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Δυτική Μακεδονίας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 22

Σχήμα 13 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Ηπείρου _____ 23

Σχήμα 14 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Ηπείρου _____ 24

Σχήμα 15 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Ηπείρου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 26

Σχήμα 16 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Ηπείρου για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 27

Σχήμα 17 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας _____ 28

Σχήμα 18 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας _____ 29

Σχήμα 19 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 31

Σχήμα 20 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 32

Σχήμα 21 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων _____ 33

Σχήμα 22 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων _____ 34

Σχήμα 23 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 36

Σχήμα 24 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 37

Σχήμα 25 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας _____ 38

Σχήμα 26 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας _____ 39

Σχήμα 27 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 41
Σχήμα 28 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 42
Σχήμα 29 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας _____ 43
Σχήμα 30 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας _____ 44
Σχήμα 31 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 46
Σχήμα 32 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 47
Σχήμα 33 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου _____ 48
Σχήμα 34 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου _____ 49
Σχήμα 35 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 51
Σχήμα 36 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 52
Σχήμα 37 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Αττικής _____ 53
Σχήμα 38 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Αττικής _____ 54
Σχήμα 39 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Αττικής και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 56
Σχήμα 40 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Αττικής για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 57
Σχήμα 41 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου _____ 58
Σχήμα 42 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου _____ 59
Σχήμα 43 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 62
Σχήμα 44 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου _____ 63
Σχήμα 45 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου _____ 64
Σχήμα 46 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 67
Σχήμα 47 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 68
Σχήμα 48 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Κρήτης _____ 69
Σχήμα 49 : Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006 στην Περιφέρεια Κρήτης _____ 70
Σχήμα 50 : Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 72
Σχήμα 51 : Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Κρήτης για την περίοδο 2000 – 2007 _____ 73

Λίστα συντομογραφιών

Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Η.Π.Α.	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
Μ.Μ.Ε.	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Ο.Ν.Ε.	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
NUTS	The Nomenclature of Territorial Units for Statistics

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η περίοδος 2000-2008 μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια από τις πιο ενθαρρυντικές για την καταπολέμηση της ανεργίας στην Ελλάδα. Μελετώντας τα στοιχεία που συγκεντρώσαμε – και παρουσιάζουμε παρακάτω ύστερα από σχετική επεξεργασία στην εργασία «η ανεργία στις 13 περιφέρειες της Ελλάδας» - διαπιστώσαμε ότι τα τελευταία οκτώ χρόνια η απασχόληση στη χώρα αυξήθηκε σχεδόν κατά 5% (από 56,5% το 2000 σε 61,4% το 2007), ως απόρροια της δημιουργίας χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας.

Η αύξηση της απασχολησιμότητας και κατ' επέκταση η μείωση του εθνικού ποσοστού ανεργίας (από 11,4 % το 2000 σε 8,3% το 2007) μπορεί να αποδοθεί σε πολλούς παράγοντες. Ένας από αυτούς είναι ασφαλώς, η μετάβαση από 1^{η} Ιανουαρίου 2002 στο νέο νόμισμα. Η ολοκλήρωση της μετάβασης στην τελική φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Ο.Ν.Ε.) με την υιοθέτηση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος, δημιούργησε ένα ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον. Ο υψηλός βαθμός οικονομικής σταθερότητας και αξιοπιστίας που συνεπάγεται η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε., συνέβαλλε στην επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.), ο οποίος σχεδόν ολόκληρος στην υπό μελέτη περίοδο κινήθηκε σε υψηλότερο επίπεδο από τον μέσο όσο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ευνοϊκή οικονομική συγκυρία, δεν ήταν βέβαια μόνο «ελληνικό φαινόμενο». Την ίδια περίοδο, οι περισσότεροι κλάδοι της παγκόσμιας οικονομίας γνώρισαν «άνθιση», ωθούμενοι από τις θετικές οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες, αλλά κι από την αύξηση του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το 2004 ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας ανήλθε σε επίπεδα που είχε να δει σχεδόν μια ολόκληρη τριακονταετία! Συγκεκριμένα, το 2004 παρατηρήθηκε αύξηση κατά 5,1%, επίδοση που ήταν η υψηλότερη από το 1976, αφού σημειώθηκε ταυτόχρονα επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του Α.Ε.Π. στις Η.Π.Α., στην Κίνα και στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Αξίζει να επισημανθεί, ότι ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας διατηρήθηκε υψηλός και τα επόμενα χρόνια, καθώς η στασιμότητα που παρουσίασαν ορισμένες μεγάλες οικονομίες (π.χ. Η.Π.Α. και χώρες της ευρωζώνης) αντισταθμίστηκε από τη δυναμική «είσοδο» νέων «παικτών» (Ινδία, Ρωσία κτλ.).

Στη μείωση του ποσοστού ανεργίας συντέλεσαν σημαντικά και οι εισροές πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο πλαίσιο του Β΄ και του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης), οι οποίες αποτέλεσαν βασικές πηγές χρηματοδότησης μιας σειράς επενδύσεων για έργα υποδομής (Εγνατία Οδός, γέφυρα «Χαρίλαος Τρικούπης», ζεύξη Ακτίου-Πρέβεζας κτλ.), τα οποία αφενός άλλαξαν σημαντικά τη φυσιογνωμία της Ελλάδας αφετέρου αποτέλεσαν σημαντικό μοχλό ανάπτυξης.

Χρήζει αναφοράς ακόμη κι ένα αθλητικό γεγονός, το οποίο είχε αξιοσημείωτες οικονομικές προεκτάσεις. Ο λόγος για την ανάληψη και κατόπιν τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Αθήνα. Το κορυφαίο αθλητικό γεγονός, προκάλεσε μια δυναμική σε πολλούς τομείς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η ανεργία. Οι περισσότεροι κλάδοι της ελληνικής οικονομίας (π.χ. κατασκευές, τουρισμός Μ.Μ.Ε. κτλ.), είδαν για μια χρονική περίοδο – τόσο πριν όσο και μετά τους Αγώνες – τον κύκλο εργασιών τους να διευρύνεται εντυπωσιακά, γεγονός που αποδίδεται στην ταχεία ανάπτυξη επί σειρά ετών, σε συνδυασμό με το ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον και τις χαμηλές τιμές των πρώτων υλών (π.χ. πετρέλαιο). Επιπλέον θα πρέπει να σημειωθεί η ευεργετική επίδραση που είχαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 στην εγχώρια ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες, παράγοντας που ενισχύθηκε και από τις καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν αρχικά στην υλοποίηση αρκετών έργων υποδομής και οι οποίες είχαν ως συνέπεια, να επικρατήσει δημοσιονομική χαλαρότητα και να διογκωθούν οι δημόσιες δαπάνες. Τέλος, η διοργάνωση της 28^{ης} Ολυμπιάδας έδωσε το έναυσμα για την επίσπευση των διαδικασιών που σχετίζονταν με δημόσιες επενδύσεις που είχαν φθάσει στο στάδιο της ωρίμανσης (αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», Αττικό Μετρό κτλ.), αλλά δεν είχαν αποπερατωθεί μέχρι τότε.

Όλοι οι ανωτέρω παράγοντες λοιπόν, συνηγόρησαν στην αύξηση της απασχόλησης και κατ' επέκταση τη μείωση της ανεργίας σε εθνικό επίπεδο την περίοδο 2000-2008. Ωστόσο, οι δυο δείκτες (απασχόληση και ανεργία), δεν κυμάνθηκαν ομοιογενώς και στις 13 περιφέρειες της Ελλάδας. Σε μια μάλιστα εξ' αυτών, την περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης η ανεργία αυξήθηκε (από 9% σε 9,7 %) στην υπό εξέταση περίοδο, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί στη μείωση των ευεργετημάτων των επενδυτικών κινήτρων που παρέχονταν στην εν λόγω περιοχή και στην αποβιομηχάνιση που ακολούθησε με τη μετεγκατάσταση σημαντικών βιομηχανικών μονάδων σε γειτονικές χώρες όπου το εργατικό κόστος είναι χαμηλότερο.

Όμως, στις υπόλοιπες 12 περιφέρειες η ανεργία κινήθηκε πτωτικά (με την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας να εξακολουθεί να διατηρεί τον τίτλο της «πρωταθλήτριας της ανεργίας» με 12,1% το 2007) με τη μεγαλύτερη μείωση να παρατηρείται στην Αττική και στη Στερεά Ελλάδα. Κι αν για την Αττική, κάτι τέτοιο ήταν λίγο-πολύ αναμενόμενο μιας κι αποτελεί τον «ομφάλιο λώρο» της χώρας, για τη Στερεά Ελλάδα η μείωση της ανεργίας (από 14,7 % σε 9,4 %), καθώς και η εμφάνιση ορισμένων άλλων εντυπωσιακών στοιχείων (για παράδειγμα κατατάσσεται δεύτερη στο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. με 20.645 ευρώ ανά κάτοικο, ποσό που αντιστοιχεί στο 108% του μέσου όρου της Ελλάδας και στο 105% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27) είναι απόρροια των θετικών οικονομιών κλίμακας που ανακύπτουν από τη γειτνίασή της με την Αθήνα, η οποία αποκτά πλέον ολοένα και περισσότερα χαρακτηριστικά μητροπολιτικού κέντρου.

Όσον αφορά την απασχόληση, ενισχύθηκε αρκετά όχι όμως όσο αναμενόταν εξαιτίας κυρίως των διαχρονικών προβλημάτων που ταλανίζουν την εγχώρια επιχειρηματικότητα και την ελληνική οικονομία γενικότερα. Το αποτέλεσμα είναι, μόνο δύο ελληνικές περιφέρειες (η περιφέρεια Πελοποννήσου και Κρήτης αντίστοιχα) να δείχνουν ικανές να προσεγγίσουν το στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας, ο οποίος ορίζει ότι η απασχόληση πρέπει να φθάσει σε κάθε περιφέρεια στο 70% το 2010.

Εν κατακλείδι, παρά τις θετικές εξελίξεις που παρατηρήθηκαν στην ανεργία και την απασχόληση, διαπιστώνεται ότι η ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται ακόμη από ανελαστικότητα στη δυνατότητα δημιουργίας θέσεων εργασίας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες αναπτυγμένες χώρες. Η πιθανότερη εξήγηση για την απόκλιση αυτή είναι η συνεχής αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας με κυριότερα χαρακτηριστικά τη σημαντική συρρίκνωση του αγροτικού πληθυσμού, η οποία έχει οδηγήσει σε απώλεια μεγάλου αριθμού θέσεων εργασίας που δεν μπορεί να αναπληρωθεί από τους άλλους δύο τομείς παραγωγής. Προς αυτή την κατεύθυνση συνδράμουν επίσης, η δυσκαμψία που εμφανίζει η αγορά εργασίας, καθώς και οι αναντιστοιχίες μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας. Παρόλα τα σημαντικά βήματα και τις πολλές καινοτόμες δράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί ως προς την εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού της χώρας, εκφράζονται ακόμη σοβαρές αντιρρήσεις σχετικά με την γνωστική επάρκεια και την καταλληλότητα του εργατικού δυναμικού, γεγονός που παρεμποδίζει την παραγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων.

Τροχοπέδη σε οποιοδήποτε επενδυτική δραστηριότητα, καθώς και στην προσέλκυση κεφαλαίων από το εξωτερικό συνιστούν ακόμη η γραφειοκρατία, αλλά και το θεσμικό πλαίσιο που πολλές φορές κρίνεται ως αναχρονιστικό και μη εύκολα προσαρμόσιμο στις ανάγκες ενός ολοένα και πιο απαιτητικού παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος. Τέλος, ανασταλτικός παράγοντας θεωρείται το μεγάλο «χάσμα» που παρατηρείται στα ποσοστά απασχόλησης και κατ' επέκταση της ανεργίας μεταξύ των δύο φύλων. Οι γυναίκες παρά τη δυναμική είσοδό τους στην αγορά εργασίας, εξακολουθούν να εμφανίζουν χαμηλότερα ποσοστά απασχολησιμότητας συγκριτικά με τους άνδρες, γεγονός που οφείλεται στην περιορισμένη ζήτηση εκ μέρους των επιχειρήσεων. Δεν υπάρχουν επαρκείς (τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα) υπηρεσίες φροντίδας (για τα παιδιά, αλλά και για τα υπόλοιπα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας), που αφενός θα τις απαγκίστρωνε από τη μέριμνα της οικογένειας αφετέρου θα διευκόλυνε την ενεργητικότερη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας και ίσως επηρέαζε θετικά και τη ζήτηση εκ μέρους των εργοδοτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Μια ιστορική αναδρομή της ανεργίας

Η ποιο απλή διατύπωση του ορισμού της ανεργίας είναι ότι *«η ανεργία ορίζεται ως το πηλίκο των ανέργων μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό σε αυτή και εκφράζεται ως ποσοστό (%) επί της εκατό του εργατικού δυναμικού στη συγκεκριμένη περιοχή».*

Το πρόβλημα της ανεργίας είναι διαχρονικό και αποτελεί ένα κοινωνικο-οικονομικό φαινόμενο. Είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της εποχής μας, βασανίζει μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάπτυξη μιας χώρας και θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να αποτελέσει εστία κοινωνικών αναταραχών.

Η περίοδος λίγο μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν περίοδος που χαρακτηρίζεται από υψηλά ποσοστά ανεργίας στις χώρες που συμμετείχαν στον πόλεμο. Οι οικονομίες των χωρών αυτών ήταν κατακερματισμένες και η ανεργία κάλπαζε σε υψηλά ποσοστά. Στον ελλαδικό χώρο επιπλέον είχαμε την μαζική εισροή προσφύγων αμέσως μετά την Μικρασιατική καταστροφή γεγονός που επιβάρυνε την οικονομία της περιόδου εκείνης επιπρόσθετα. Ήταν η περίοδος που το Ελληνικό κράτος το Σεπτέμβρη του 1922 ιδρύει τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας. Ήταν μία καινοτομία της εποχής, ένας θεσμός, που όμως δεν λειτούργησε αποτελεσματικά. Παρά της προσπάθειες του ελληνικού κράτους τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας ακόμη και αργότερα την περίοδο 1937-1953 συνεχώς υπολειτουργούσαν. Η ανεργία συνέχιζε να υπάρχει. Δεν ήταν δυνατό να προσδιοριστεί ο αριθμός των ανέργων λόγω των ιδιαιτεροτήτων της ελληνικής οικονομίας και της υπάρχουσας δομής της απασχόλησης.

Η ανεργία μεταπολεμικά επιχειρήθηκε να αντιμετωπιστεί με την μετανάστευση, που ναι μεν αρχικά προσέφερε αρκετούς πόρους, αλλά μακροχρόνια δεν βοήθησε στο να αναπτυχθούν θεσμικά μηχανισμοί καταπολέμησης της ανεργίας. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 έως της αρχές της δεκαετίας του 1980 υπάρχει η εσκεμμένη απόκρυψη της ανεργίας λόγω πολιτικών σκοπιμοτήτων. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από χαμηλά ποσοστά ανεργίας που κυμαίνονται την περίοδο 1975 – 1981 σε ποσοστά μεταξύ 2 - 3%. Από το 1980 και μετά η ανεργία σημειώνει άνοδο. Κι όμως η άνοδος αυτή αντιμετωπίζετε από τους υπεύθυνους με υπέρμετρο εφησυχασμό

αφενός, αφετέρου με αναποτελεσματικές, αντιφατικές και κακοσχεδιασμένες ενεργητικές πολιτικές με απώτερο στόχο όχι να αντιμετωπίσουν τη μείωση της ανεργίας, αλλά να συμβάλλουν στην απορρόφηση των κοινοτικών πόρων. Το ποσοστό της ανεργίας εκτινάσσεται στο 8% τη δεκαετία του 1980 και λίγο παραπάνω τη δεκαετία του 1990, όπου διαμορφώνεται στο 10%, σύμφωνα με τους Δεμέκα και Κοντολέμη (1998). Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας είναι αποτέλεσμα μακροοικονομικών πολιτικών που επηρεάζουν την απασχόληση και διατηρούν την ανεργία σε υψηλά επίπεδα. Αυτό δείχνει πως η ανεργία είναι διαρθρωτική.

Τα υψηλά ποσοστά πληθωρισμού τη δεκαετία του 1980 και η απουσία επενδυτικής δραστηριότητας αποτελούν συνθήκες που καθιστούν ατελείς τις αγορές εργασίας με αποτέλεσμα να αυξάνει η τάση του ποσοστού των ανέργων. Σε αυτό το γενικότερο μακροοικονομικό πλαίσιο, σύμφωνα με τον Απέργη (2005), κινείται η ελληνική οικονομία.

Επίσης στη δεκαετία του 1980 η αγορά εργασίας στην ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται από μείωση της παραγωγικότητας στο σύνολο της εργασίας, λόγω της αύξησης της συμμετοχής στον δημόσιο τομέα, την ίδια στιγμή που η αύξηση της συμμετοχής στον ιδιωτικό τομέα παρουσιάζει μικρότερα ποσοστά (Απέργης, Ρεζίτης 2003) και (Απέργης, Ζήκος 2005).

Επιπρόσθετα η αύξηση της ανεργίας κυρίως στην δεκαετία του 1980 και έπειτα σύμφωνα με τους Δημόπουλο, Καπόπουλο, Λαζαρέτο και Προδρομίδη (1988) ήταν αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, όπως της σύνθεσης του εργατικού δυναμικού και της διαφοροποίησης του μορφωτικού του επιπέδου, της αύξησης του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών, της αύξησης των πραγματικών μισθών ύστερα από πιέσεις των εργατικών ενώσεων με τον καθορισμό *συγκεκριμένων μισθών ορισμένου ύψους* («national wage contracts» Ορισμός από τους Blanchard και Summers το 1986 και Alogoskoufis και Manning το 1988). Η ακαμψία των πραγματικών μισθών σαν αποτέλεσμα της πίεσης των εργατικών ενώσεων εργατικών ενώσεων που επιτυγχάνουν για τα μέλη τους υψηλότερους πραγματικούς μισθούς έχει ως αποτέλεσμα την μη εύρυθμη λειτουργία της αγοράς εργασίας και την μη προσαρμογή της στις συνθήκες προσφοράς και ζήτησης.

Κατά τους Alogoskoufis και Manning (1998) «μία αύξηση της ανεργίας δεν θα ασκήσει πτωτική επίδραση στον πραγματικό μισθό», δηλαδή, αν αυξηθεί η ανεργία θα παραμείνει υψηλή. Η ιδιαίτερη μέριμνα που δείχνουν οι εργατικές ενώσεις για τις συμβάσεις των μελών τους δεν λαμβάνει υπόψη το μισθό ισορροπίας της αγοράς εργασίας. Αποτέλεσμα ήταν η επιμονή της ανεργίας σε υψηλά ποσοστά γνωστό και ως

«φαινόμενο της υστέρησης». Είναι μία προβληματική κατάσταση που όμως χαρακτηρίζει την ελληνική οικονομία σε μεγάλο βαθμό. Το πρόβλημα της υστέρησης αναφέρεται και σε έρευνα του Απέργη (2005), που το θεωρεί πολύ σημαντικό και είναι γνωστό και ως το πρόβλημα των «insider - outsider» (Ο όρος προτάθηκε από τους Blanchard και Summers to 1987).

Άλλος παράγοντας –εξωγενής– που συνηγορεί για την αύξηση της ανεργίας είναι η απότομη αύξηση της τιμής του πετρελαίου με αποτέλεσμα την επιδείνωση των όρων του εμπορίου.

Η αύξηση του επιδόματος ανεργίας με τη σειρά του αποτελεί ένα ακόμη παράγοντα που συμβάλλει στην αύξηση της ανεργίας, καθώς επιμηκύνει την περίοδο που παραμένει κάποιο άτομο στην ανεργία λόγω του προσδοκώμενου οφέλους μέσω των επιδομάτων ανεργίας.

Οι πολιτικές που ακολούθησε η χώρα για την είσοδό της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση τη δεκαετία του 1990 είχαν σαν αποτέλεσμα την περαιτέρω αύξηση του ποσοστού της ανεργίας. Οι πολιτικές που ακολούθησαν οι ελληνικές κυβερνήσεις για να επιτύχουν χαμηλά επίπεδα πληθωρισμού έρχονται σε αντίθεση με την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, έτσι ώστε να μειωθεί και η ανεργία. (Απέργης, Ρεζίτης 2003)

Όλα τα ανωτέρω ήταν μερικοί λόγοι και αιτίες που συνετέλεσαν στην αύξηση του ποσοστού της ανεργίας από το 1980 και μετά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης περιλαμβάνει τους νομούς Δράμας, Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης. Με έδρα την Κομοτηνή, η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 5,4% του πληθυσμού (610.481 κάτοικοι) και παράγει 3,5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (7.595 εκατ. Ευρώ) στοιχείο που την κατατάσσει στην 8η θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[1].

Στο σχήμα 1 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

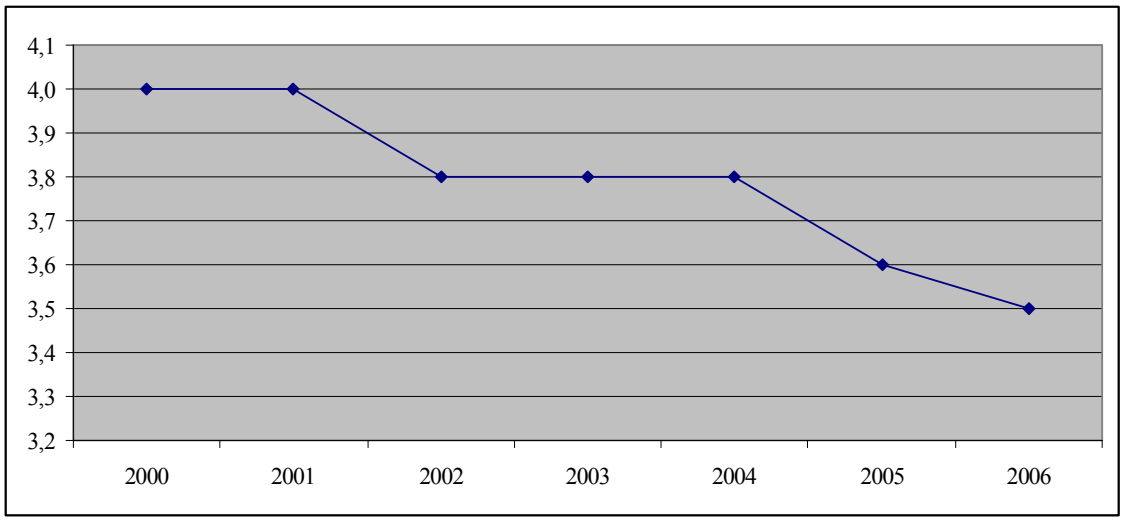

Σχήμα 1 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 - 2006

Όσον αφορά την σύνθεση της παραγωγής, ο πρωτογενής τομέας παράγει για το 2006 το 8,1% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, ο δευτερογενής 28,6% και ο τριτογενής το 63,3%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι για το 2006 η δεύτερη λιγότερη αναπτυγμένη περιφέρεια της χώρας (12.506 ευρώ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 65,2% του μέσου όρου της χώρας και στο 64% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των

[1] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

27 το 2006, καθώς το κατά κεφαλήν προϊόν της Ελλάδας αντιστοιχεί σε 97% του μέσου της Ε.Ε. – 27.

Στο σχήμα 2 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας μειώνεται.

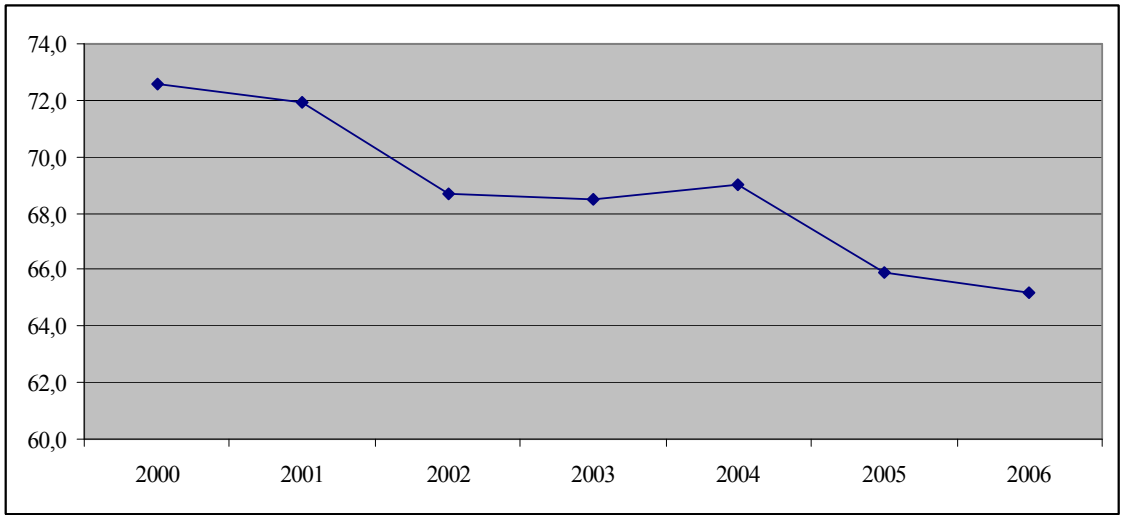

Σχήμα 2 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Η υστέρηση αυτή στο επίπεδο ευημερίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο χαμηλότερο βαθμό απασχόλησης και στο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας, δείκτες δηλωτικοί των δυσχερειών στην απορρόφηση της προσφοράς εργασίας που επικρατούν στην Περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και γενικότερα στην Βόρεια Ελλάδα[2] (επίπεδο NUTS 1), όπως θα παρουσιαστεί και στην ανάλυση των Περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας και Δυτικής Μακεδονίας (οι παραπάνω τρεις Περιφέρειες μαζί με την Περιφέρεια της Θεσσαλίας συγκροτούν τη χωρική ενότητα της Βόρειας Ελλάδας).

Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 2 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 3 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη όσο και για την Βόρεια Ελλάδα και στους πίνακες 4 και 5 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

[2] Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας – Θράκης Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013, Αθήνα Σεπτέμβριος 2007

Πίνακας 1: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	259.400	254.500	258.800	258.200	263.300	258.500	260.400	261.200

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 2: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	154.300	151.100	149.500	148.800	151.300	150.600	152.400	152.400
Γυναίκες	105.100	103.300	109.300	109.400	112.100	107.900	108.000	108.700

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 3: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	1.306.800	1.300.400	1.304.400	1.344.800	1.343.800	1.348.800	1.386.200	1.397.400
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	236.100	230.100	231.700	231.000	228.600	227.700	231.800	235.800

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 4: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	833.000	823.700	824.200	839.600	841.600	840.500	856.300	860.200
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	144.300	141.800	139.600	139.100	139.900	139.000	141.400	143.200

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 5: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	473.800	476.700	480.200	505.200	502.200	508.300	530.000	537.200
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	91.800	88.400	92.100	91.900	88.600	88.700	90.500	92.600

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 6 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 6: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	60,2	58,9	59,7	60,2	59,4	59,5	60,1	61,3

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα από το 2004 και μετά το ποσοστό απασχόλησης γίνεται μικρότερο από το ποσοστό της χώρας, ενώ αποκλίνει και από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Στη συνέχεια στον πίνακα 7 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 7: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	73,8	73,2	72,2	72,9	72,7	72,8	73,2	74,2
Γυναίκες	46,9	44,9	47,4	47,8	46,3	46,5	47,1	48,4

Πηγή: Eurostat

Από τον πίνακα 7 προκύπτει ότι κομβικός παράγων για την χαμηλή επίδοση στο ποσοστό απασχόλησης αποτελεί ο χαμηλός βαθμός συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Για όλη την περίοδο 2000 – 2007 το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών κυμαίνεται γύρω στο 47% που απέχει πολύ από τον Στόχο για την αύξηση της γυναικείας απασχόλησης στο 60% το 2010.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 3) η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 10,7%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 5^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

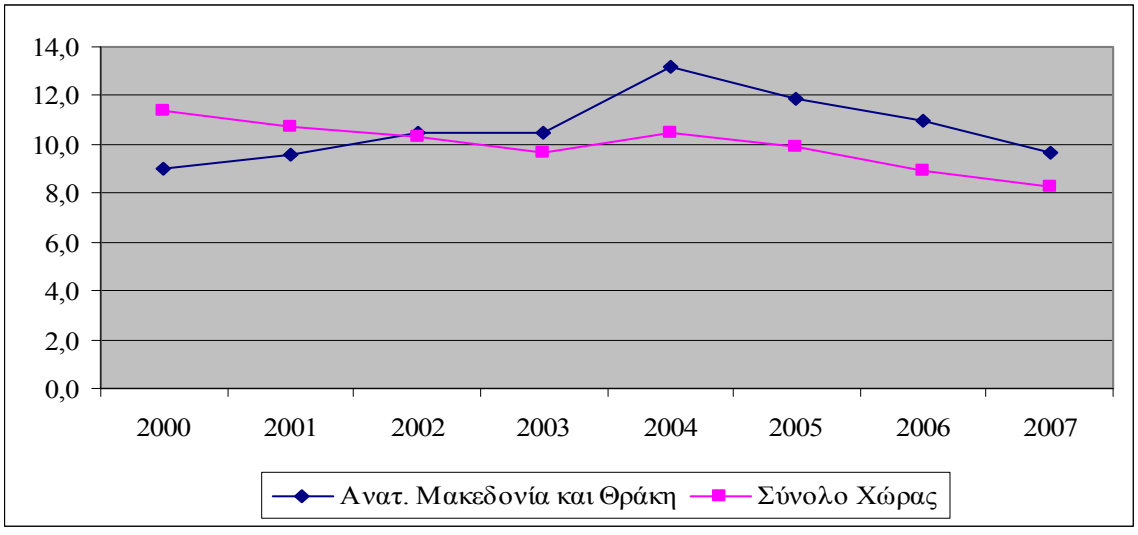

Σχήμα 3 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα το 2000 η ανεργία στην Περιφέρεια ήταν στο 9% ποσοστό χαμηλότερο από το σύνολο της χώρας που ήταν στο 11,4%. Στη συνέχεια το ποσοστό της ανεργίας αυξάνεται σταδιακά το 2002 σε 10,5% και παραμένει στα ίδια επίπεδα το 2003. Το 2004 φτάνει στο υψηλότερο σημείο της περιόδου 13,2%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας ήταν 10,5%. Από το 2005 και μετά το ποσοστό μειώνεται σε 11,9% και 11,0% αντίστοιχα για το 2006. Τέλος, η ανεργία υποχώρησε στο 9,7% του εργατικού δυναμικού το 2007, το 3^{ο} υψηλότερο ποσοστό στη χώρα, με 8,3% για το σύνολο της χώρας.

Στο σχήμα 4 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 6,8%, λίγο υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 16,09% υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%.

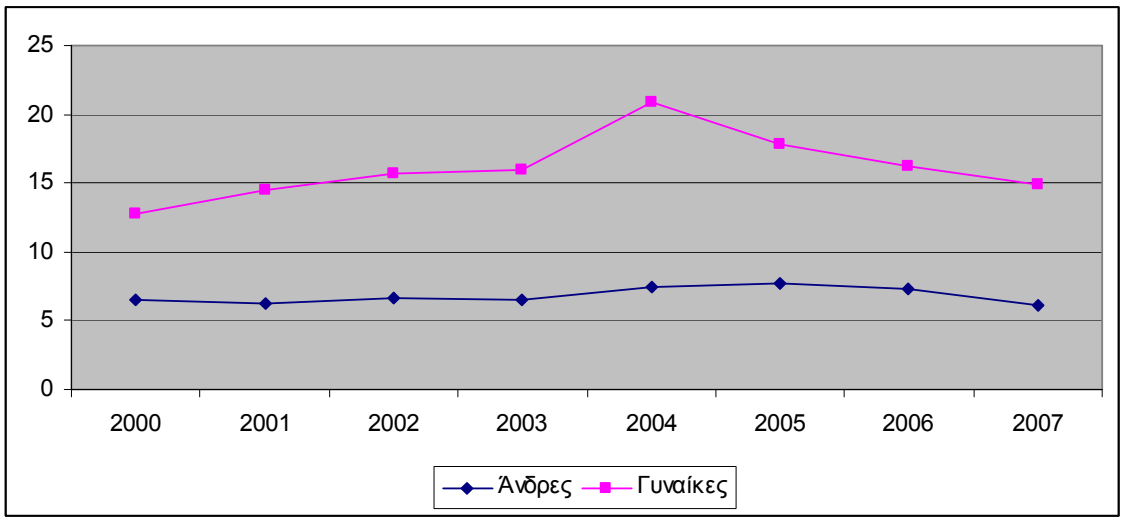

Σχήμα 4 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τους νομούς Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής. Με έδρα τη Θεσσαλονίκη, συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 17,3% του πληθυσμού της χώρας (1.929.323 κάτοικοι) με ανοδική τάση, η 2^{η} από άποψη μεγέθους περιφέρεια. Είναι μια από τις 4 Περιφέρειες της χώρας στις οποίες σημειώνεται φυσική αύξηση του πληθυσμού. Παράγει 14% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (29.883 εκατ. Ευρώ) στοιχείο που την κατατάσσει στην 2^{η} θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[3].

Στο σχήμα 5 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

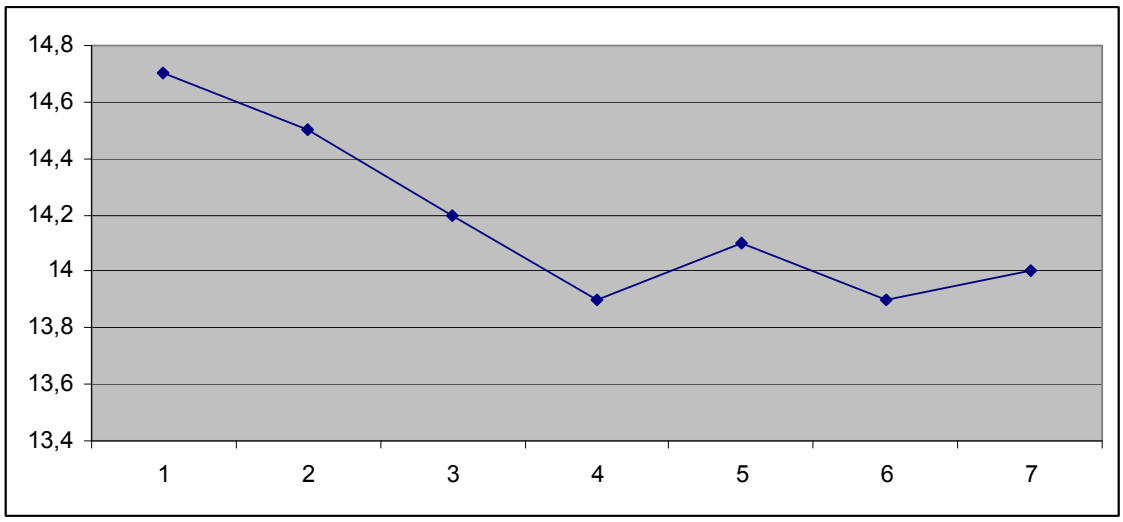

Σχήμα 5 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Όσον αφορά την σύνθεση της παραγωγής, ο πρωτογενής τομέας παράγει για το 2006 το 5,1% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, ο δευτερογενής το 31,7% και ο τριτογενής το 63,2%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι για το 2006 η έκτη κατά σειρά αναπτυγμένη περιφέρεια

[3] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

της χώρας (15.535 ευρώ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 81% του μέσου όρου της χώρας και στο 79% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 το 2006. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό δεν βελτιώνεται δεδομένου ότι το 2006 της αναλογούσε 86% του μέσου κατά κεφαλήν προϊόντος της χώρας.

Στο σχήμα 6 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας μειώνεται.

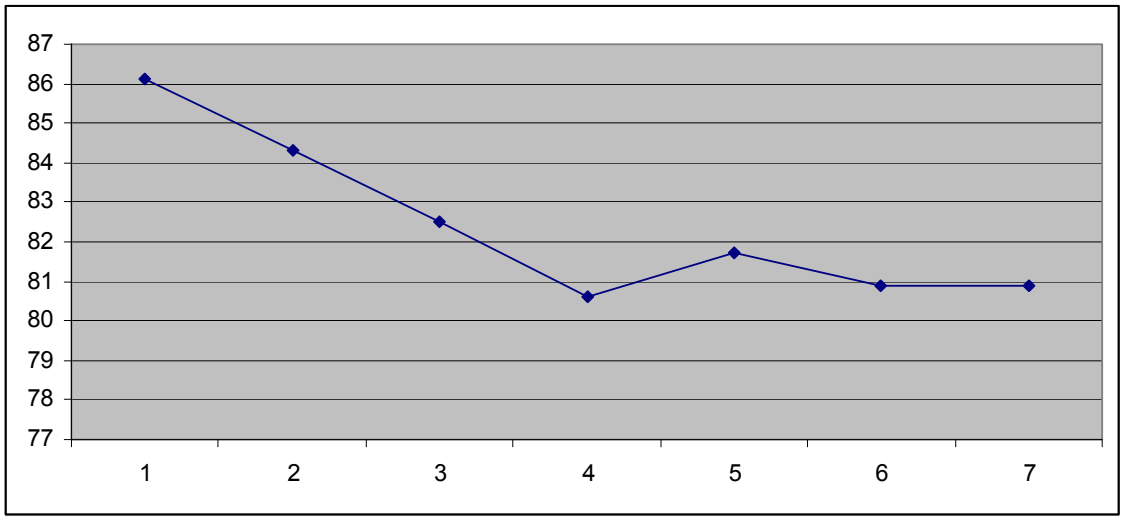

Σχήμα 6 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Ανάλογη με τη σύνθεση της παραγωγής είναι και η σύνθεση της απασχόλησης. Συγκεκριμένα το 2004 το 13,6% των εργαζομένων απασχολούνταν στον πρωτογενή τομέα, το 23,2% στο δευτερογενή τομέα και το 62,3% στον τριτογενή τομέα.

Στον πίνακα 8 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 9 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 10 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη όσο και για την Βόρεια Ελλάδα και στους πίνακες 11 και 12 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 8: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	783.700	785.900	789.600	816.400	818.700	822.500	834.900	836.700

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 9: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	477.100	478.200	478.400	484.500	487.700	485.300	491.400	493.900
Γυναίκες	306.600	307.800	311.200	331.800	331.000	337.200	343.500	342.800

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 10: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	1.306.800	1.300.400	1.304.400	1.344.800	1.343.800	1.348.800	1.386.200	1.397.400
Κεντρική Μακεδονία	696.600	699.500	698.900	732.200	719.200	731.600	757.000	761.900

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 11: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	833.000	823.700	824.200	839.600	841.600	840.500	856.300	860.200
Κεντρική Μακεδονία	443.100	443.600	442.100	453.900	452.300	453.500	463.700	467.100

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 12: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	473.800	476.700	480.200	505.200	502.200	508.300	530.000	537.200
Κεντρική Μακεδονία	253.500	255.900	256.800	278.300	266.800	278.100	293.300	294.800

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 13 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 13: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Κεντρική Μακεδονία	55,3	55,5	55,4	57,8	56,9	57,9	59,9	60,0

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα για όλη την περίοδο 2000 – 2007 το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει αύξηση αλλά είναι μικρότερο από το ποσοστό της χώρας, ενώ αποκλίνει και από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Στη συνέχεια στον

πίνακα 14 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 14: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	71,3	71,3	70,9	72,3	72,4	72,4	73,9	73,9
Γυναίκες	39,8	40,2	40,4	43,7	41,9	43,8	46,2	46,3

Πηγή: Eurostat

Από τον πίνακα 14 προκύπτει ότι τα τελευταία χρόνια τόσο το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών όσος και των γυναικών αυξάνεται, με μεγαλύτερη αύξηση να παρατηρείται στην απασχόληση των γυναικών. Παρόλη την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών, ο βαθμός συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας είναι χαμηλός. Για όλη την περίοδο 2000 – 2007 το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών κυμαίνεται γύρω στο 43% που απέχει πολύ από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για την αύξηση της γυναικείας απασχόλησης στο 60% το 2010.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 7) η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 10,6%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 6^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

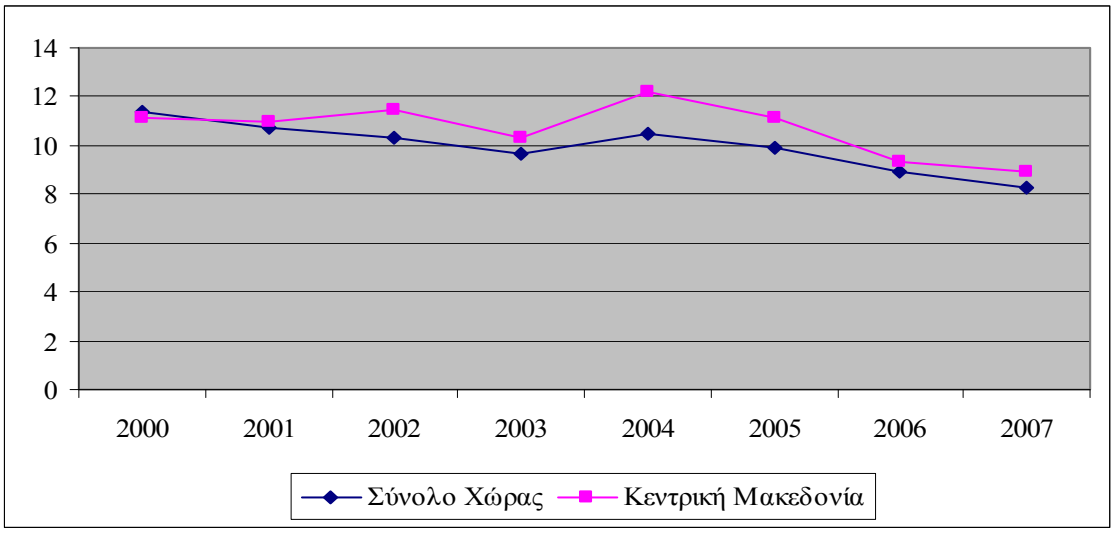

Σχήμα 7 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα για όλη την περίοδο το ποσοστό ανεργίας είναι μεγαλύτερο από αυτό της χώρας, με εξαίρεση το 2000 που ήταν περίπου στο ίδιο ποσοστό 11,1% για την Περιφέρεια και 11,4% για την χώρα αντίστοιχα. Έφτασε στο υψηλότερο σημείο το

2004 (12,2%) και στη συνέχεια παρουσιάζει μείωση και το 2007 υποχώρησε στο 8,9% το 8ο υψηλότερο ποσοστό στη χώρα.

Στο σχήμα 8 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 6,64%, λίγο υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 16,64% υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%

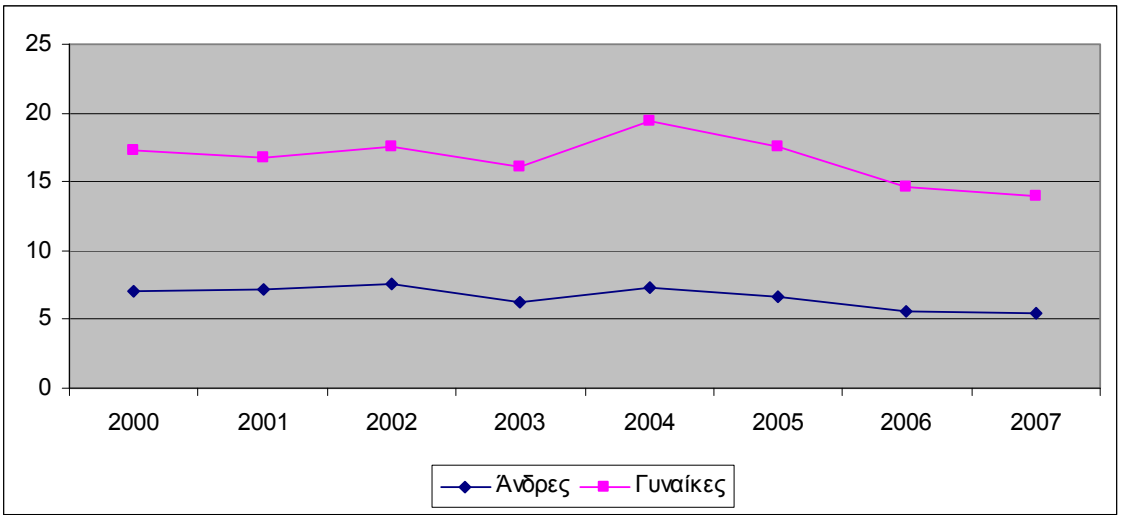

Σχήμα 8 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τους νομούς Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης και Φλώρινας. Με έδρα την Κοζάνη, συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 2,2% του πληθυσμού της χώρας (295.370 κάτοικοι) με τάση μείωσης αφού από το 2001 καταγράφονται αρνητικά ποσοστά φυσικής αύξησης του πληθυσμού (υπεροχή γεννήσεων/1000 κατοίκους - 1 το 2006). Παράγει 2,1% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (4.558 εκατ. Ευρώ) στοιχείο που την κατατάσσει στην 11^{η} θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[4].

Στο σχήμα 9 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

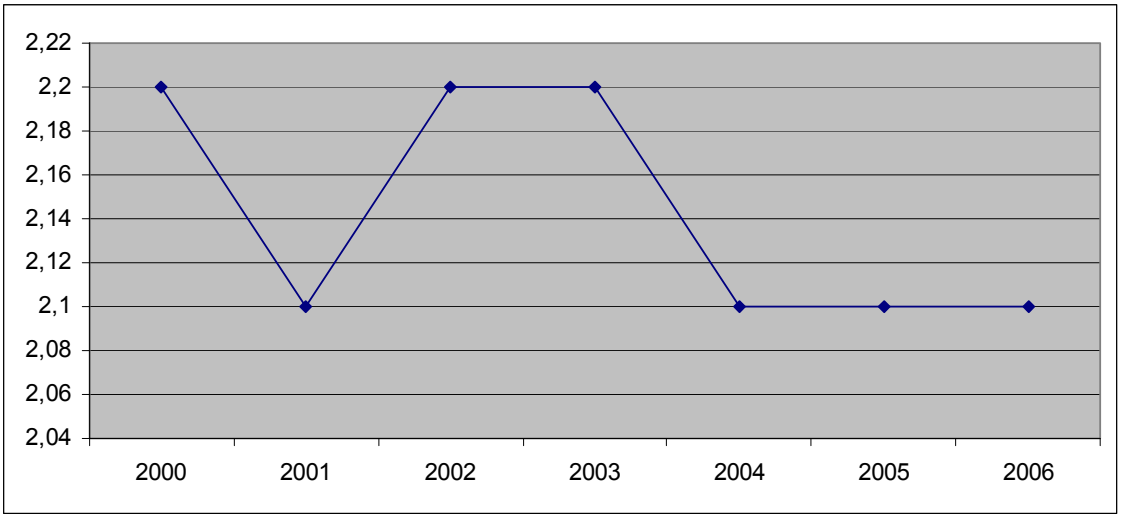

Σχήμα 9 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Όσον αφορά την σύνθεση της παραγωγής, ο πρωτογενής τομέας παράγει για το 2006 το 5,9% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, ο δευτερογενής 45,3% και ο τριτογενής το 48,8%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι για το 2006 η έβδομη κατά σειρά αναπτυγμένη περιφέρεια

[4] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) – Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

της χώρας (15.501 ευρώ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 81% του μέσου όρου της χώρας και στο 79% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 το 2006. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό διατηρείται σχεδόν σταθερή τα τελευταία χρόνια.

Στο σχήμα 10 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας παραμένει σταθερό τα τελευταία χρόνια.

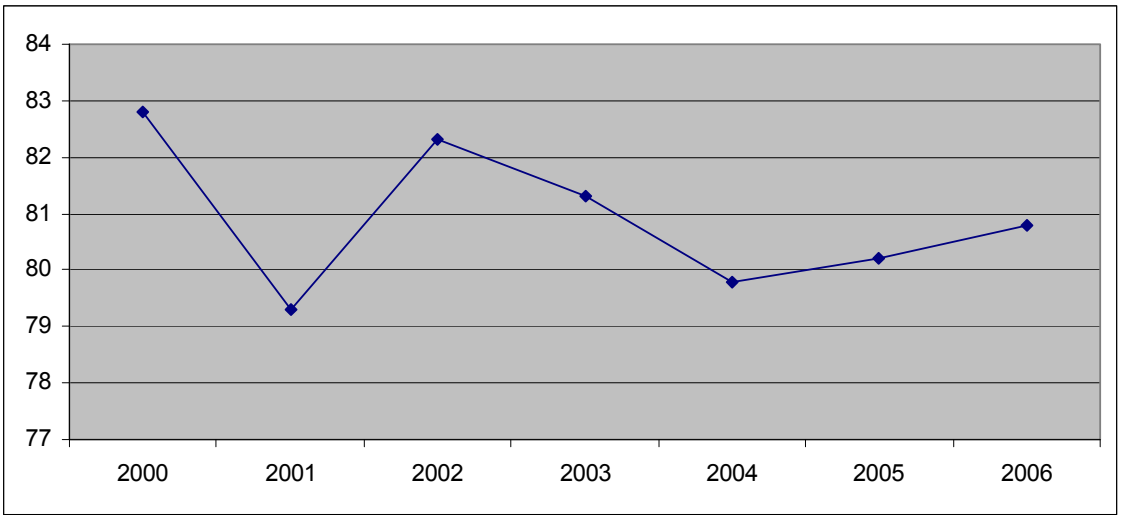

Σχήμα 10 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Όσον αφορά την σύνθεση της απασχόλησης ανά τομέα η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας προσανατολίζεται κυρίως στον δευτερογενή τομέα, ενώ είναι χαμηλό το ποσοστό των εργαζομένων στον τριτογενή τομέα.

Στον πίνακα 15 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 16 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 17 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Δυτική Μακεδονία όσο και για την Βόρεια Ελλάδα και στους πίνακες 18 και 19 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 15: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	118.900	121.900	121.300	121.000	120.900	119.100	120.800	119.100

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 16: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	73.400	73.800	74.000	74.700	73.000	71.900	73.600	72.300
Γυναίκες	45.500	48.100	47.200	46.300	48.000	47.200	47.200	46.800

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 17: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	1.306.800	1.300.400	1.304.400	1.344.800	1.343.800	1.348.800	1.386.200	1.397.400
Δυτική Μακεδονία	101.000	101.800	103.100	100.900	100.900	97.600	103.700	104.700

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 18: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	833.000	823.700	824.200	839.600	841.600	840.500	856.300	860.200
Δυτική Μακεδονία	65.700	65.100	67.300	67.200	65.400	63.600	66.100	66.500

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 19: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	473.800	476.700	480.200	505.200	502.200	508.300	530.000	537.200
Δυτική Μακεδονία	35.200	36.600	35.800	33.700	35.500	34.000	37.600	38.200

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 20 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 20: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Δυτική Μακεδονία	52,9	53,9	54,7	53,8	53,3	52,1	54,8	55,3

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα τα τελευταία χρόνια το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει αύξηση αλλά είναι μικρότερο από το ποσοστό της χώρας, ενώ αποκλίνει και από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Επίσης, είναι μικρότερο σε σύγκριση με τις άλλες τρεις Περιφέρειες που συγκροτούν την χωρική ενότητα της

Βόρειας Ελλάδας (NUTS 1). Στη συνέχεια στον πίνακα 21 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 21: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	68,1	68,1	70,1	70,6	67,6	66,5	68,1	68,6
Γυναίκες	37,3	39,2	38,7	36,5	38,3	37,0	40,8	41,4

Πηγή: Eurostat

Από τον πίνακα 21 προκύπτει ότι τα τελευταία χρόνια τόσο το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών όσο και των γυναικών αυξάνεται. Παρόλη την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών, ο βαθμός συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας είναι χαμηλός. Για όλη την περίοδο 2000 – 2007 το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών κυμαίνεται γύρω στο 39% ποσοστό πολύ μικρότερο σε σύγκριση με τις Περιφέρειες της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 11) η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 15,5%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 1^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

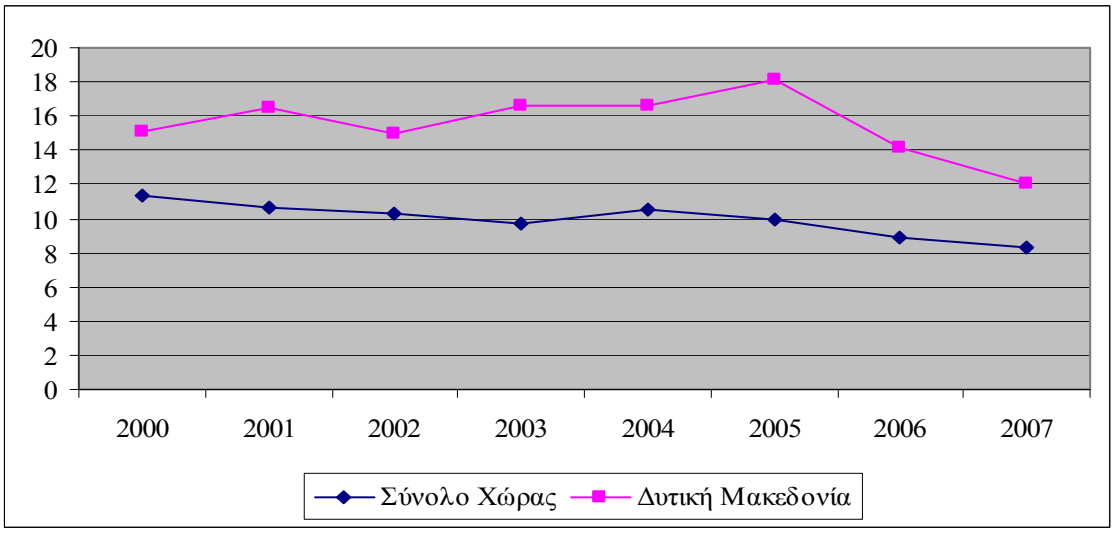

Σχήμα 11 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα, η ανεργία στην Περιφέρεια είναι υψηλότερη για όλα τα έτη σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Το 2005 φτάνει στο υψηλότερο σημείο 18,1% και στη

συνέχεια μειώνεται φτάνοντας το 2007 στο 12,1% παραμένοντας πάντα στην 1η θέση μεταξύ των περιφερειών της χώρας.

Στο σχήμα 12 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 10,2% υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 23,8% υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%.

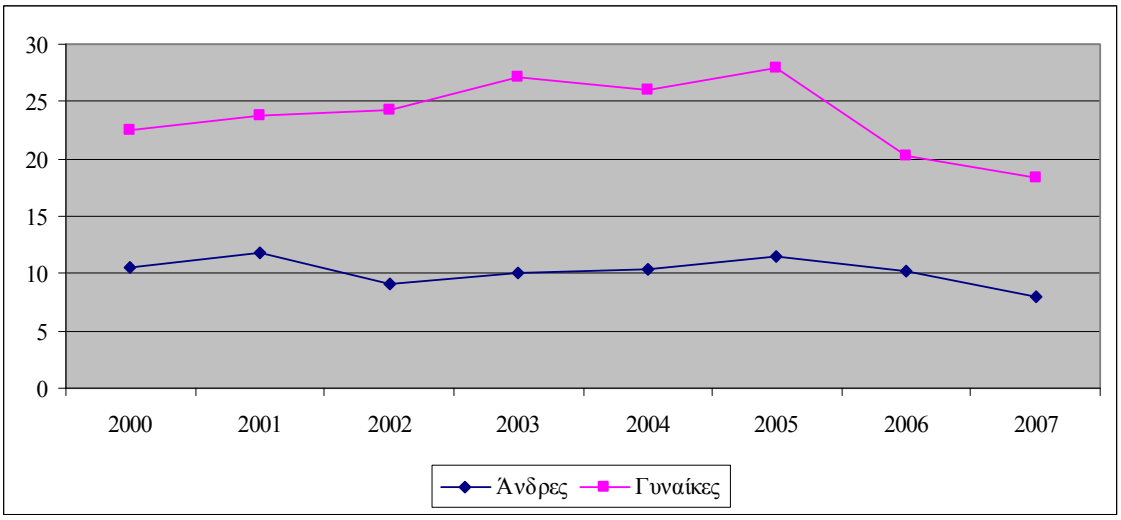

Σχήμα 12 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Δυτική Μακεδονίας για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Περιφέρεια Ηπείρου

Η Περιφέρεια Ηπείρου περιλαμβάνει τους νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων και Πρέβεζα. Με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου συγκροτούν την χωρική ενότητα της Κεντρικής Ελλάδας (NUTS 1). Με έδρα τα Ιωάννινα η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 3,1% του πληθυσμού της χώρας (343.471 κάτοικοι) με τάση ανόδου, παρά το ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού μείωσης (1,7% ανά 1.000 κατοίκους το 2006), καθώς ενισχύεται με εισροή οικονομικών μεταναστών. Παράγει 2,2% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (4.6388 εκατ. Ευρώ) στοιχείο που την κατατάσσει στην 10^{η} θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[5].

Στο σχήμα 13 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

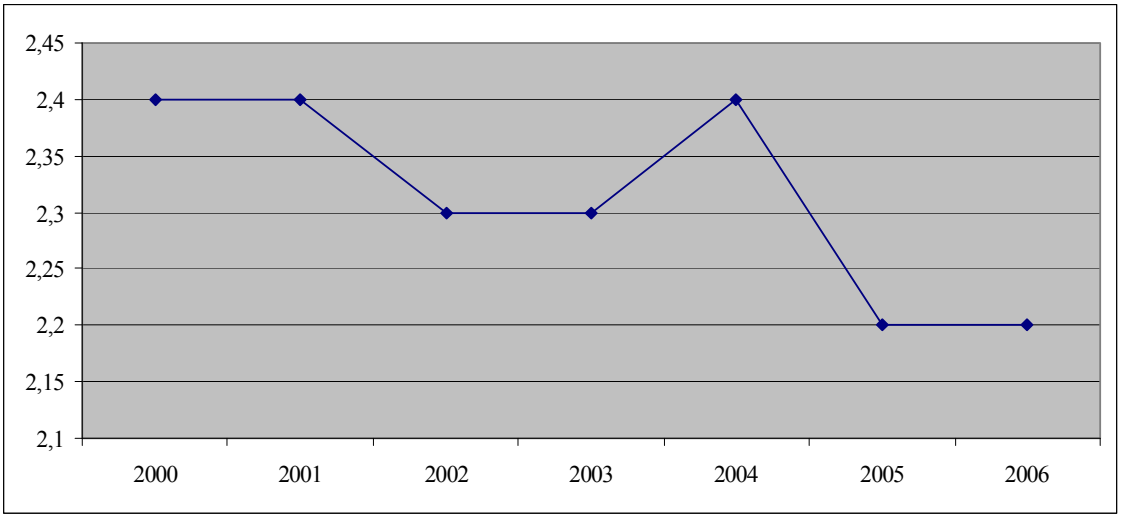

Σχήμα 13 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Σημαντική επιρροή στην οικονομική κατάσταση της Περιφέρεια Ηπείρου παίζει ο τομέας των Υπηρεσιών όπου αντιστοιχεί το 68,7% του ΑΕΠ της Περιφέρειας για το

[5] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

2006. Στον πρωτογενή τομέα αντιστοιχεί το 7,2% του ΑΕΠ και στον δευτερογενή το 24,1%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Ηπείρου είναι για το 2006 η δέκατη κατά σειρά αναπτυγμένη περιφέρεια της χώρας (13.373 ευρώ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 70% του μέσου όρου της χώρας και στο 68% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 το 2006. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό υποχωρεί, δεδομένου ότι το 2000 στην Περιφέρεια αναλογούσε 78% του μέσου κατά κεφαλήν προϊόντος της χώρας.

Στο σχήμα 14 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Σύμφωνα με τον δείκτη αυτό το επίπεδο ευημερίας μειώνεται τα τελευταία χρόνια.

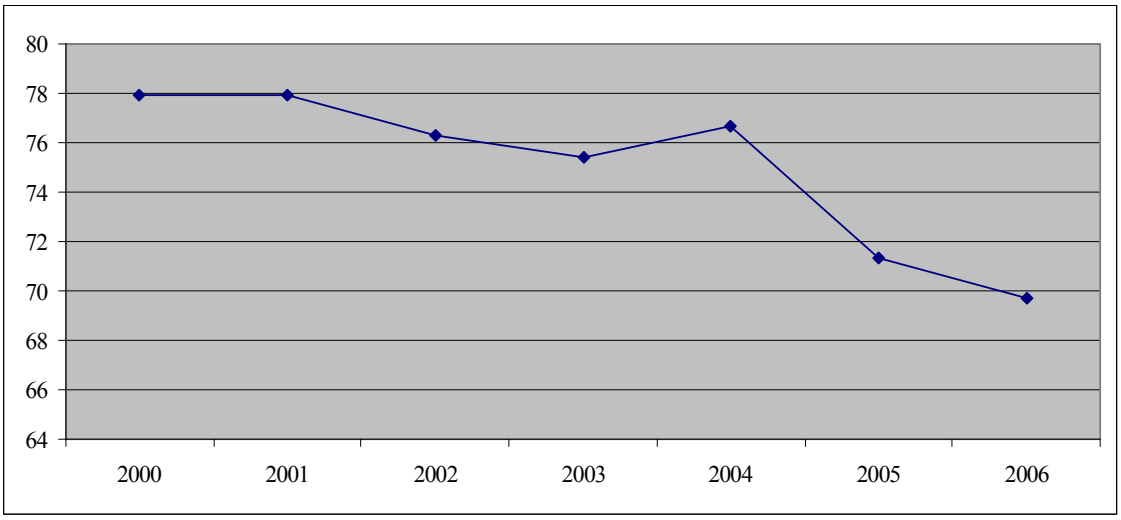

Σχήμα 14 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 22 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 23 ο διαχωρισμού αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 24 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Ήπειρο όσο και για την Κεντρική Ελλάδα και στους πίνακες 25 και 26 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 22: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	139.500	134.000	138.100	139.600	141.100	138.600	145.800	146.900

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 23: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	85.000	82.900	84.100	84.400	85.000	84.800	86.500	85.700
Γυναίκες	54.600	51.100	54.000	55.100	56.100	53.700	59.300	61.200

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 24: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	907.000	882.400	919.100	941.200	916.700	942.100	962.800	975.600
Ήπειρος	123.300	116.900	122.400	123.100	125.200	122.600	131.500	132.300

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 25: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	584.100	581.400	597.200	605.600	591.900	604.800	614.400	616.600
Ήπειρος	79.000	76.800	78.300	78.700	78.700	79.000	81.500	80.600

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 26: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	322.900	301.000	321.900	335.500	324.800	337.400	348.400	359.000
Ήπειρος	44.200	40.100	44.100	44.400	46.500	43.600	49.900	51.600

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 27 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Ηπείρου και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 27: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Ήπειρος	55,6	53,4	56,1	56,3	57,7	56,3	59,3	59,1

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει αυξομειώσεις, με υψηλότερη τιμή το 2006 59,3%, αλλά είναι μικρότερο από το ποσοστό της χώρας, ενώ αποκλίνει και από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Στη συνέχεια στον πίνακα 28 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 28: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	71,0	69,8	71,3	71,5	72,0	71,8	72,9	71,3
Γυναίκες	40,1	36,8	40,8	41,0	43,3	40,5	45,4	46,6

Πηγή: Eurostat

Από τον πίνακα 28 προκύπτει ότι τα τελευταία χρόνια τόσο το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών αυξάνεται. Παρόλη την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών, ο βαθμός συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας είναι χαμηλός.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 15) η Περιφέρεια Ηπείρου έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 11,3%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 3^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

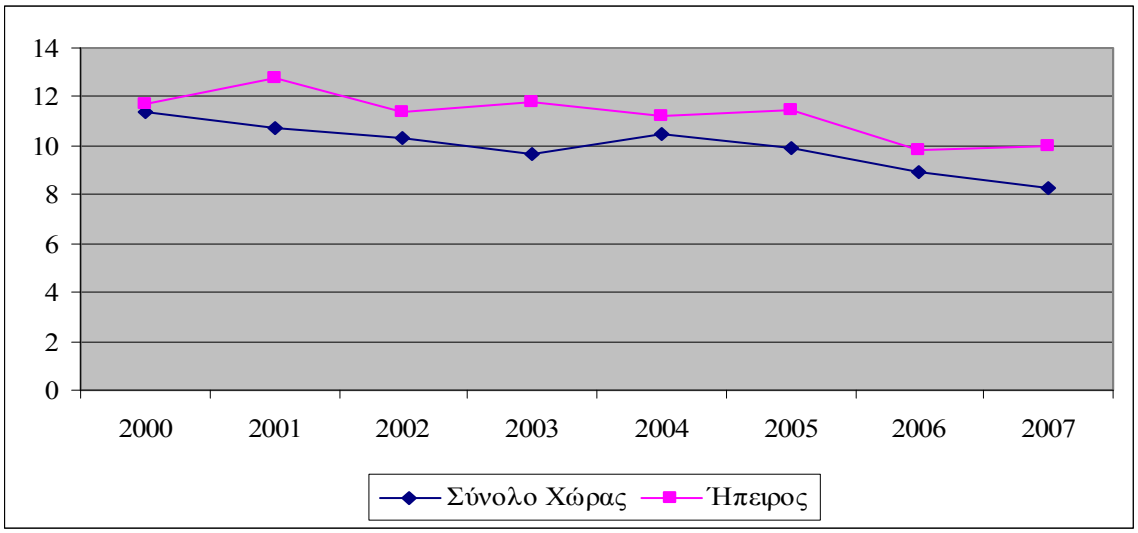

Σχήμα 15 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Ηπείρου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα, η ανεργία στην Περιφέρεια είναι υψηλότερη για όλα τα έτη σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Το 2001 φτάνει στο υψηλότερο σημείο 12,8% και στη συνέχεια μειώνεται φτάνοντας το 2007 στο 10,0% το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στη χώρα με 8,3% για το σύνολο της Ελλάδας.

Στο σχήμα 16 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Ηπείρου για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 6,75% υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό

ανεργίας των γυναικών είναι 18,2% υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%.

Σχήμα 16 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Ηπείρου για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Περιφέρεια Θεσσαλίας

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας περιλαμβάνει τους νομούς Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων. Με έδρα τη Λάρισα, η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 6,6% του πληθυσμού της χώρας (735.074 κάτοικοι), η 3^{η} από την άποψη αυτή περιφέρεια μετά την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία. Το ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού υποχωρεί σε 0,2 άτομα ανά 1000 κατοίκους το 2006, ενώ ο πληθυσμός αυξήθηκε το 2007 (737.034). Παράγει 5,0% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (14.529 εκατ. Ευρώ) το 2006, στοιχείο που την κατατάσσει στην 4^{η} θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[6].

Στο σχήμα 17 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

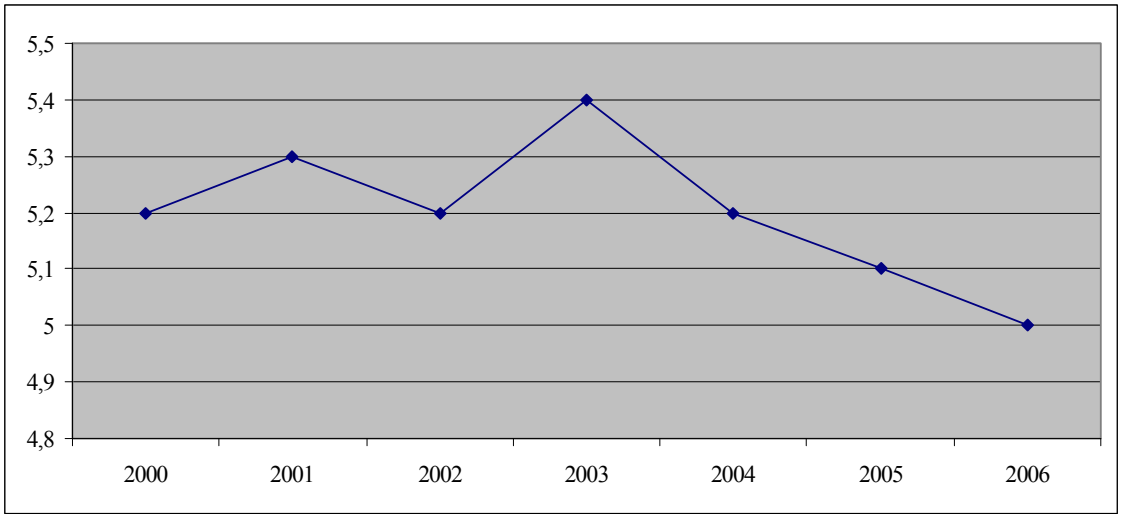

Σχήμα 17 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Όσον αφορά την σύνθεση της παραγωγής παρατηρείται συρρίκνωση του αγροτικού τομέα, ενώ ενισχύεται η βιομηχανία. Πιο συγκεκριμένα το 2006 ο γεωργικός τομέας

[6] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

παρήγαγε το 9,3% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, το 2005 ήταν 10,9%. Στη βιομηχανία αντιστοιχεί το 31,3% του ΑΕΙ το 2006 έναντι 29,0% το 2005. Τέλος, ο τομέας των υπηρεσιών παράγει το 2006 το 59,4% του ΑΕΠ της περιφέρειας.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι για το 2006 η όγδοη κατά σειρά αναπτυγμένη περιφέρεια της χώρας (14.529 ευρώ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 76% του μέσου όρου της χώρας και στο 74% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 το 2006. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό δεν μεταβάλλεται τα τελευταία χρόνια.

Στο σχήμα 18 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας μειώνεται.

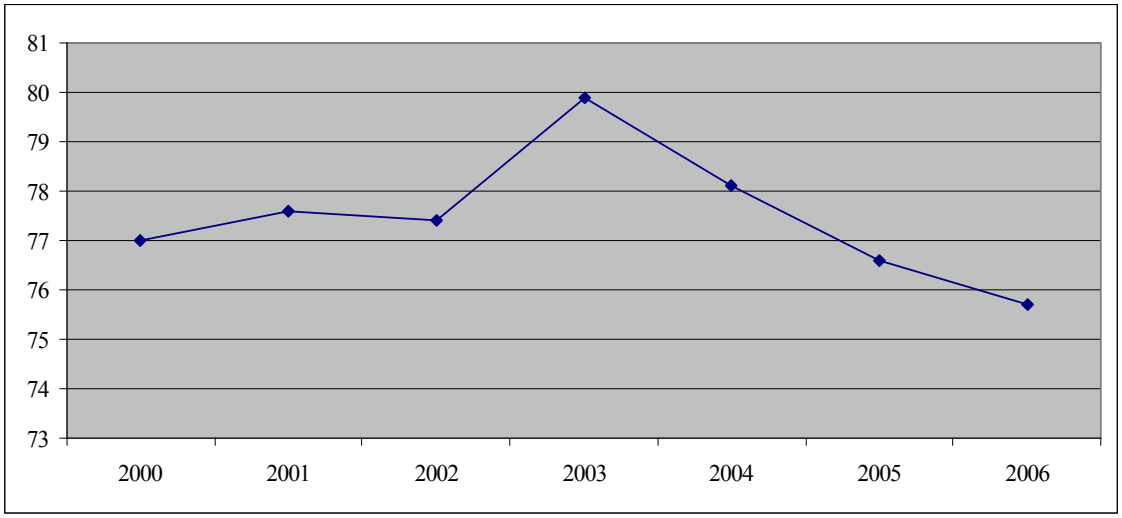

Σχήμα 18 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 29 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 30 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 31 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Θεσσαλία όσο και για την Βόρεια Ελλάδα (όπως έχει αναφερθεί και πιο πάνω οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας συγκροτούν την

χωρική ενότητα Βόρειας Ελλάδας NUTS 1) και στους πίνακες 32 και 33 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 29: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	313.700	308.800	305.700	314.300	327.500	322.400	319.800	320.000

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 30: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	192.100	187.700	188.500	191.400	194.200	193.200	193.600	193.800
Γυναίκες	121.600	121.000	117.200	123.000	133.200	129.100	126.300	126.300

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 31: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	1.306.800	1.300.400	1.304.400	1.344.800	1.343.800	1.348.800	1.386.200	1.397.400
Θεσσαλία	273.100	269.000	270.800	280.700	295.200	291.900	293.700	295.100

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 32: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	833.000	823.700	824.200	839.600	841.600	840.500	856.300	860.200
Θεσσαλία	179.900	173.200	175.300	179.400	184.000	184.400	185.100	183.400

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 33: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Βόρεια Ελλάδα	473.800	476.700	480.200	505.200	502.200	508.300	530.000	537.200
Θεσσαλία	93.300	95.800	95.400	101.400	111.200	107.500	108.600	111.700

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 34 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Θεσσαλίας και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 34: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Θεσσαλία	56,0	54,9	55,5	58,0	60,9	60,4	60,4	60,7

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα τα τελευταία χρόνια το ποσοστό απασχόλησης παραμένει στα ίδια επίπεδα πλησιάζοντας σημαντικά το ποσοστό της χώρας, ενώ αποκλίνει και από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Είναι η Περιφέρεια με το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης της Βόρειας Ελλάδας μετά την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Στη συνέχεια στον πίνακα 35 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 35: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	73,5	70,9	71,8	74,2	75,7	75,9	75,4	74,8
Γυναίκες	38,7	39,1	39,4	41,9	46,2	44,9	45,3	46,6

Πηγή: Eurostat

Από τον πίνακα 35 προκύπτει ότι τα τελευταία χρόνια πως το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών μειώνεται ενώ των γυναικών αυξάνεται. Παρόλη την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών, ο βαθμός συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας είναι χαμηλός. Για όλη την περίοδο 2000 – 2007 το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών κυμαίνεται γύρω στο 43%.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 19) η Περιφέρεια Θεσσαλίας έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 10,4%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 8^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

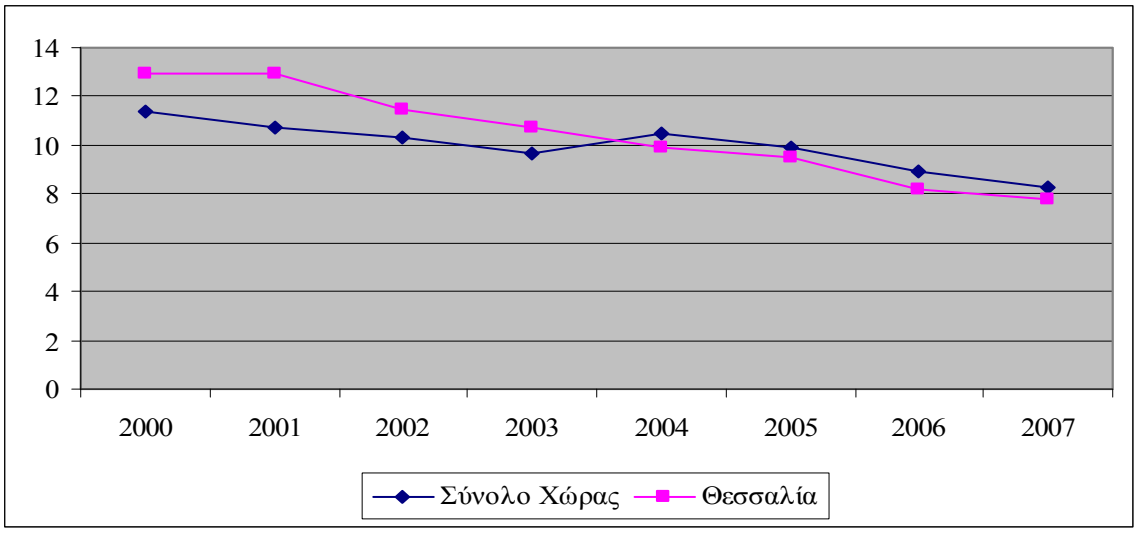

Σχήμα 19 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα για την περίοδο 2000 – 2003 η ανεργία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι μεγαλύτερη από το σύνολο της χώρας και παίρνει την υψηλότερη τιμή της το 2001 με 12,9%. Στη συνέχεια μειώνεται και από το 2004 και μετά το ποσοστό της ανεργίας είναι μικρότερο από το ποσοστό της χώρας. Το 2007 η ανεργία υποχώρησε στο 7,8% του εργατικού δυναμικού, με 8,3% για το σύνολο Ελλάδας, το 4^{ο} χαμηλότερο ποσοστό στη χώρα.

Στο σχήμα 20 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στη Θεσσαλία για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 5,9%, ποσοστό μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 17,4% υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Το σημαντικό είναι ότι για όλη την περίοδο η ανεργία των γυναικών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας παρουσιάζει σημαντική μείωση και το 2007 είναι στο 11,6%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 12,8%.

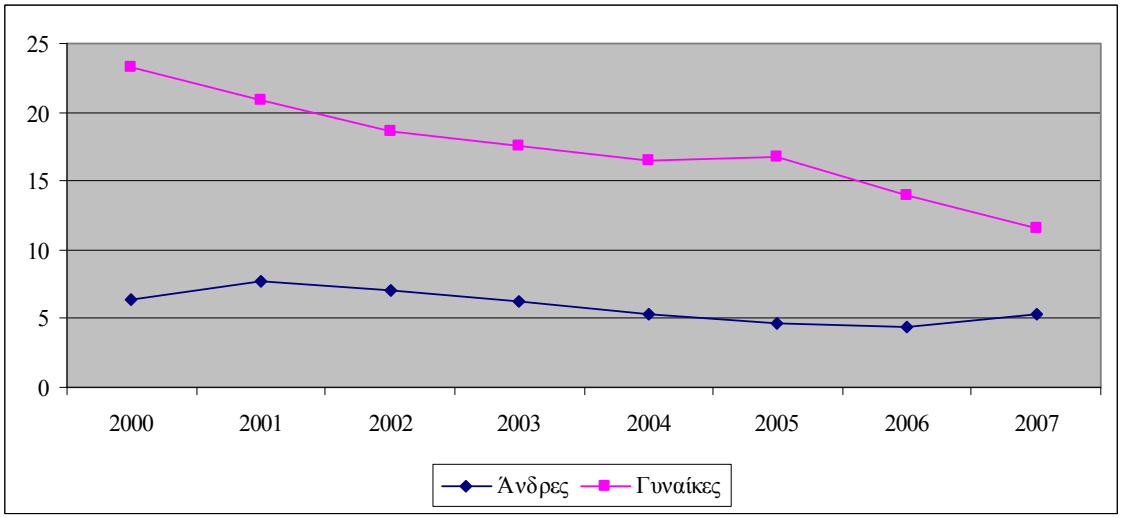

Σχήμα 20 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων περιλαμβάνει τους νομούς Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλλήνιας και Λευκάδας. Με έδρα την Κέρκυρα, η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 2% του πληθυσμού της χώρας (220.362 κάτοικοι) με αυξητική τάση, παρά το ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού 1,5 άτομα ανά 1.000 κατοίκους το 2006, καθώς ενισχύεται με εισροές μεταναστών. Παράγει 1,5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (3.255) εκατ. Ευρώ) το 2006, στοιχείο που την κατατάσσει στην προτελευταία θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[7].

Στο σχήμα 21 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

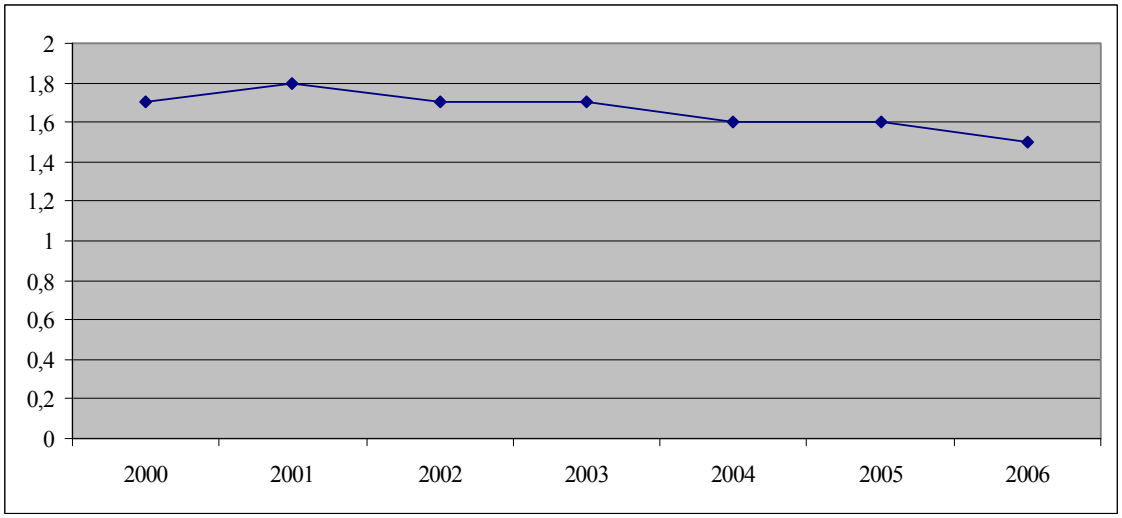

Σχήμα 21 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στην περιφέρεια παράγεται το 2% της αγροτικής παραγωγής της χώρας, 0,9% της βιομηχανίας και των κατασκευών και 1,7% των υπηρεσιών. Τα 4/5 του προϊόντος της

[7] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

Περιφέρειας προέρχονται από τις υπηρεσίες, με σημαντική τη συμβολή του τουρισμού, 25% του προϊόντος της προέρχεται από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, η 2^{η} υψηλότερη αναλογία μετά το Νότιο Αιγαίο.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι για το 2006 η ένατη κατά σειρά αναπτυγμένη περιφέρεια της χώρας (14.499 ευρώ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 76% του μέσου όρου της χώρας και στο 74% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 το 2006. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό υποχωρεί, δεδομένου ότι το 2000 της αναλογούσε 92,9% του μέσου κατά κεφαλήν προϊόντος της χώρας..

Στο σχήμα 22 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας μειώνεται.

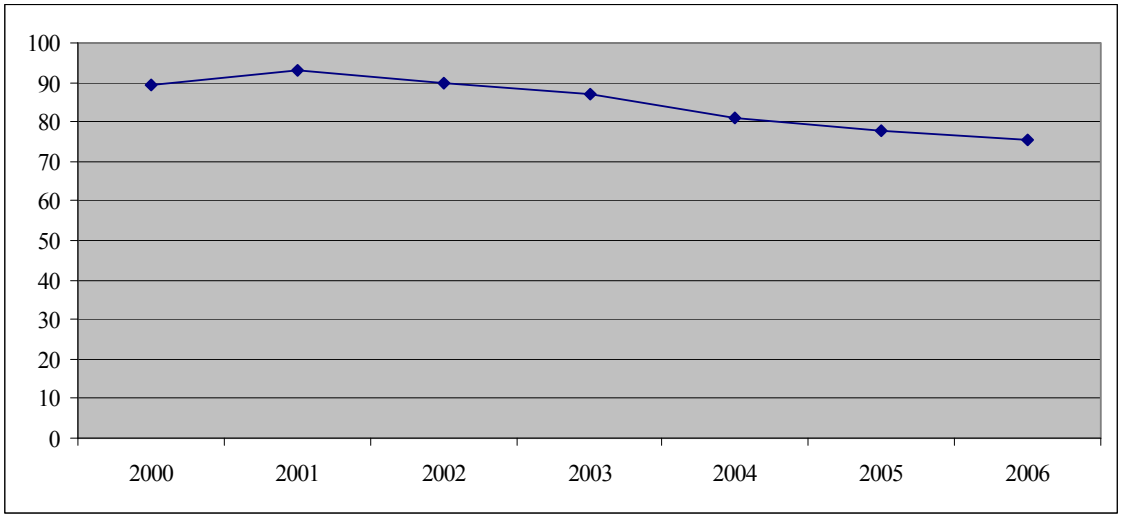

Σχήμα 22 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 36 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 37 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 38 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων όσο και για την Κεντρική Ελλάδα και στους πίνακες 39 και 40 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 36: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	93.200	93.600	93.000	97.400	96.600	99.200	96.800	95.500

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 37: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	55.400	56.500	57.000	57.900	57.400	58.400	58.700	57.900
Γυναίκες	37.800	37.100	36.000	39.500	39.200	40.800	38.100	37.600

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 38: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	907.000	882.400	919.100	941.200	916.700	942.100	962.800	975.600
Ιονίων Νήσων	84.100	83.300	83.600	85.800	85.600	90.700	86.000	87.000

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 39: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	584.100	581.400	597.200	605.600	591.900	604.800	614.400	616.600
Ιονίων Νήσων	50.500	50.700	52.200	52.700	52.600	55.000	54.700	54.800

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 40: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	322.900	301.000	321.900	335.500	324.800	337.400	348.400	359.000
Ιονίων Νήσων	33.600	32.600	31.400	33.100	33.000	35.700	31.300	32.100

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 41 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 41: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Ιονίων Νήσων	60,6	59,1	59,0	61,3	61,1	64,1	60,6	60,9

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης μέχρι και το 2005 που παίρνει την υψηλότερη τιμή 64,1%, είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό της χώρας. Από το 2006 και μετά το ποσοστό γίνεται μικρότερο από το αντίστοιχο της χώρας. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων πλησιάζει προς την επίτευξη του Στόχου της Στρατηγικής της Λισαβόνας τουλάχιστον για το 2005, ενώ αντίθετα αποκλίνει σημαντικά από το 2006 και μετά για την επίτευξη του στόχου 70% το 2010. Στη συνέχεια στον πίνακα 42 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 42: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	73,4	72,5	73,4	74,6	75,1	77,4	76,9	76,2
Γυναίκες	47,7	45,7	44,6	48,0	47,0	50,6	44,2	45,5

Πηγή: Eurostat

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 23) η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 10,4%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 9^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

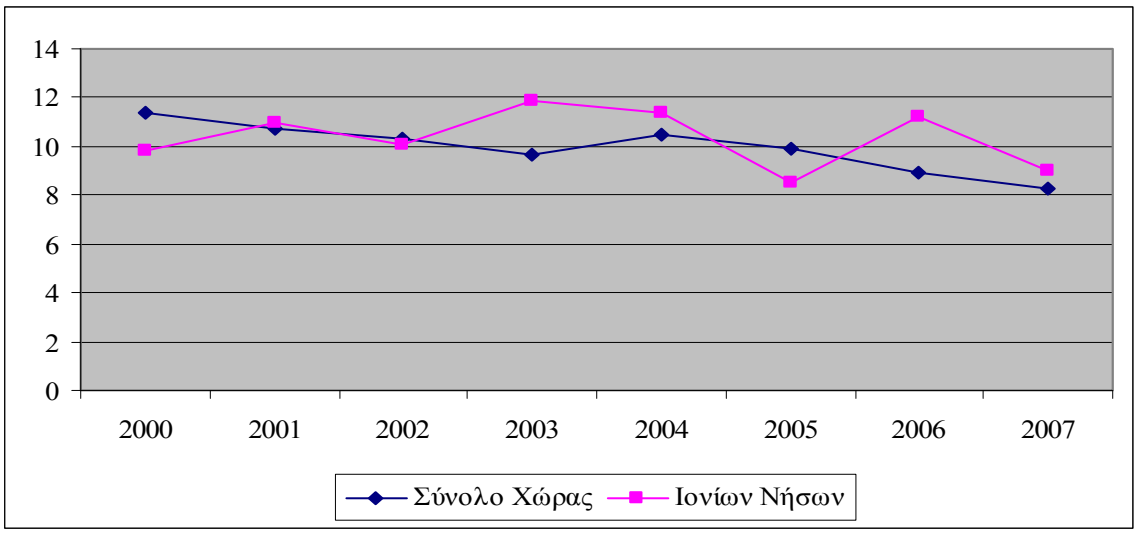

Σχήμα 23 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα, μέχρι και το 2002 το ποσοστό ανεργίας της Περιφέρειας ήταν μικρότερο από το αντίστοιχο της χώρας. Στη συνέχεια το 2003, η υψηλότερη τιμή της

περιόδου 11,9% και το 2004 το ποσοστό της ανεργίας είναι μεγαλύτερο στην Περιφέρεια σε σύγκριση με την χώρα. Το 2005 η ανεργία μειώνεται στο 8,5%, ενώ για την χώρα ήταν στο 9,9%. Το 2006 αυξάνεται σε 11,2% και το 2007 υποχωρεί στο 9,0% του εργατικού δυναμικού, το 7^{ο} υψηλότερο ποσοστό της χώρας, με 8,3% για το σύνολο της χώρας.

Στο σχήμα 24 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 7,85%, ποσοστό μεγαλύτερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 14,12% μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Ενώ η ανεργία των ανδρών παρουσιάζει μια φθίνουσα πορεία για όλη την περίοδο, αντίθετα η ανεργία των γυναικών παρουσιάζει αυξητικές τάσεις.

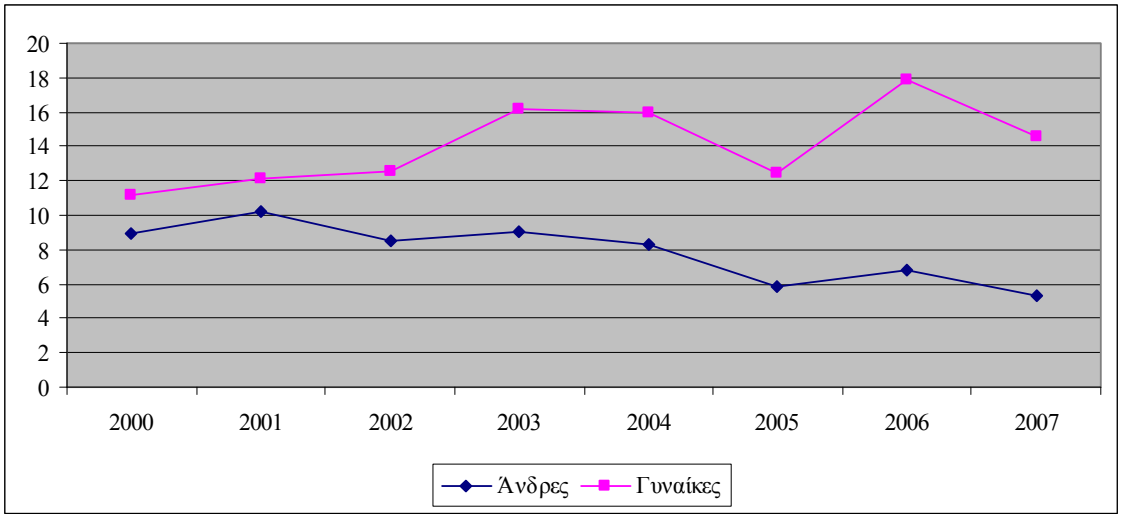

Σχήμα 24 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνει τους νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας. Με έδρα την Πάτρα, η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 6,6% του πληθυσμού της χώρας (723.150 κάτοικοι) με αυξητική τάση, παρά το ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού περίπου 1 άτομο ανά 1.000 κατοίκους την τελευταία τετραετία. Παράγει 4% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (8.496 εκατ. Ευρώ) το 2006, αναλογία σχεδόν σταθερή τα τελευταία χρόνια. Με βάση το κριτήριο του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταλαμβάνει την έβδομη θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[8].

Στο σχήμα 25 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

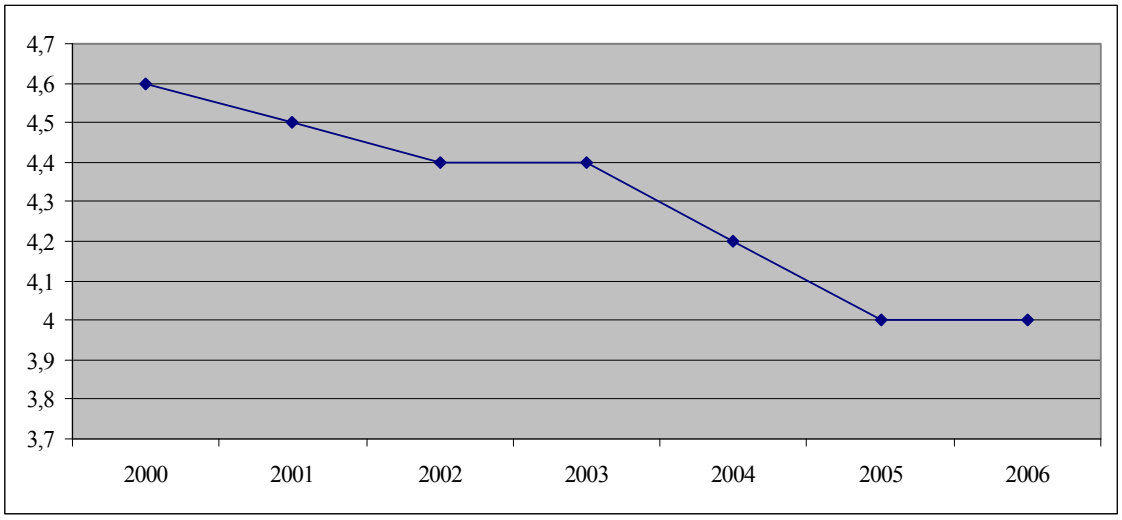

Σχήμα 25 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στην Περιφέρεια παράγεται το 11% του προϊόντος του αγροτικού τομέα της χώρας, 3% της μεταποίησης και 3,7% των υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα η γεωργία παράγει το

[8] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

10,3% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, η Βιομηχανία – Κατασκευές το 23,1% και τέλος ο τομέας των υπηρεσιών το 66,7%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι για το 2006 η δέκατη τρίτη κατά σειρά αναπτυγμένη περιφέρεια της χώρας (11.548 ευρώ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 60% του μέσου όρου της χώρας και στο 59% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 το 2006. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό, μάλιστα, υποχωρεί, το 2000 στην περιφέρεια αναλογούσε 70% του μέσου κατά κεφαλή προϊόντος της χώρας..

Στο σχήμα 26 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας μειώνεται.

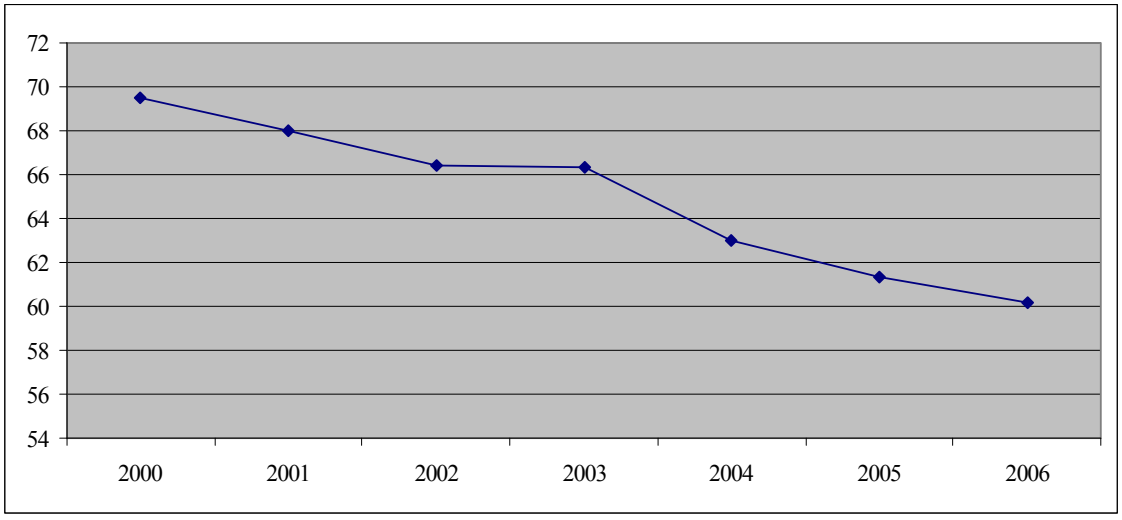

Σχήμα 26 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 43 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 44 ο διαχωρισμού αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 45 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας όσο και για την Κεντρική Ελλάδα και στους πίνακες 46 και 47 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 43: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	297.900	289.200	294.700	298.600	299.500	299.700	299.100	307.700

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 44: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	187.900	186.400	186.000	187.800	185.700	188.000	186.700	189.300
Γυναίκες	110.000	102.800	108.800	110.800	113.800	111.700	112.400	118.400

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 45: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	907.000	882.400	919.100	941.200	916.700	942.100	962.800	975.600
Δυτικής Ελλάδας	266.000	258.300	263.200	270.600	262.200	268.100	270.700	278.000

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 46: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	584.100	581.400	597.200	605.600	591.900	604.800	614.400	616.600
Δυτικής Ελλάδας	173.500	172.500	173.400	176.700	172.300	177.200	176.400	178.300

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 47: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	322.900	301.000	321.900	335.500	324.800	337.400	348.400	359.000
Δυτικής Ελλάδας	92.500	85.800	89.800	93.900	89.900	90.900	94.300	99.800

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 48 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 48: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Δυτικής Ελλάδας	56,6	55,1	55,6	57,2	55,6	56,6	56,8	58,0

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης, με εξαίρεση το 2000 που ήταν στα ίδια επίπεδα με αυτό της χώρας, για όλα τα υπόλοιπα έτη είναι μικρότερο από το αντίστοιχο της χώρας, παρουσιάζει όμως αυξητική πορεία από το 2004 και μετά και το 2007 παίρνει την υψηλότερη τιμή της περιόδου 58,0%. Όπως και για τις προηγούμενες περιφέρειες έτσι και η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αποκλίνει και από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Στη συνέχεια στον πίνακα 49 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 49: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	72,1	71,6	71,3	72,5	71,0	72,5	71,7	72,0
Γυναίκες	40,5	37,8	39,1	40,9	39,2	39,8	41,1	43,0

Πηγή: Eurostat

Σε αντίθεση με το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών που παρουσιάζει οριακές αυξομειώσεις και παραμένει σχεδόν σταθερό για όλη την περίοδο 2000 – 2007, το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών από το 2004 και μετά παρουσιάζει αυξητική τάση.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 27) η Δυτικής Ελλάδας έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 10,46%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 7^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

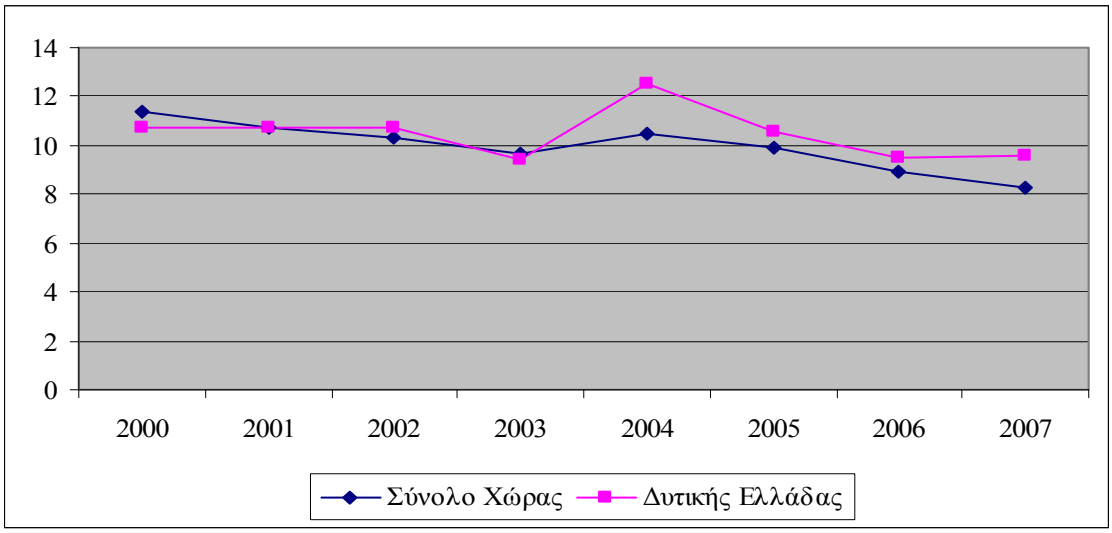

Σχήμα 27 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα με εξαίρεση τα έτη 2000 και 2003 που το ποσοστό ανεργίας της Περιφέρειας ήταν μικρότερο από το ποσοστό της χώρας, για τα υπόλοιπα χρόνια η ανεργία είναι μεγαλύτερη στην Περιφέρεια σε σχέση με τη χώρα. Το 2004 η Περιφέρεια έχει το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας της περιόδου 2000 – 2007 12,8%. Στην συνέχεια η ανεργία μειώνεται το 2005 (10,6%) και το 2006 (9,5%) και το 2007 αυξήθηκε οριακά στο 9,6% του εργατικού δυναμικού, το 4^{ο} υψηλότερο ποσοστό στη χώρα.

Στο σχήμα 28 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 6,52%, ποσοστό μεγαλύτερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 17,06% μεγαλύτερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Ενώ η ανεργία των ανδρών παρουσιάζει σταθερότητα τα τελευταία χρόνια, η ανεργία των γυναικών παρουσιάζει φθίνουσα πορεία.

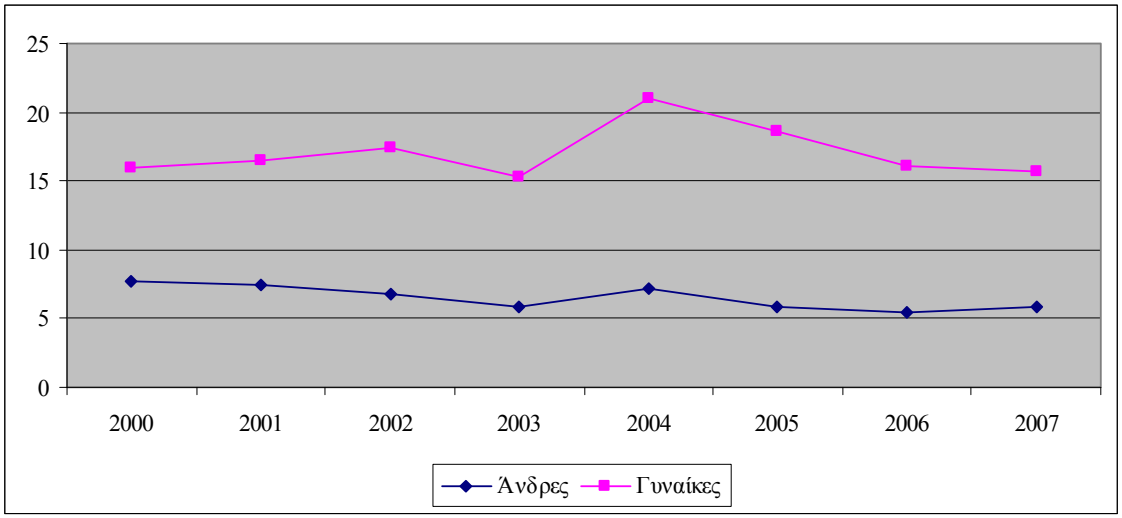

Σχήμα 28 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνει τους νομούς Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας. Με έδρα τη Λαμία, η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 5% του πληθυσμού της χώρας (557.715 κάτοικοι) με τάση μείωσης. Το ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού μειώνεται από το 2004, στα 1,7 άτομα ανά 1.000 κατοίκους το 2006. Παράγει 5,4% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (11.497 εκατ. Ευρώ) το 2006, η τρίτη μεγαλύτερη συμμετοχή περιφέρειας στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[9].

Στο σχήμα 29 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

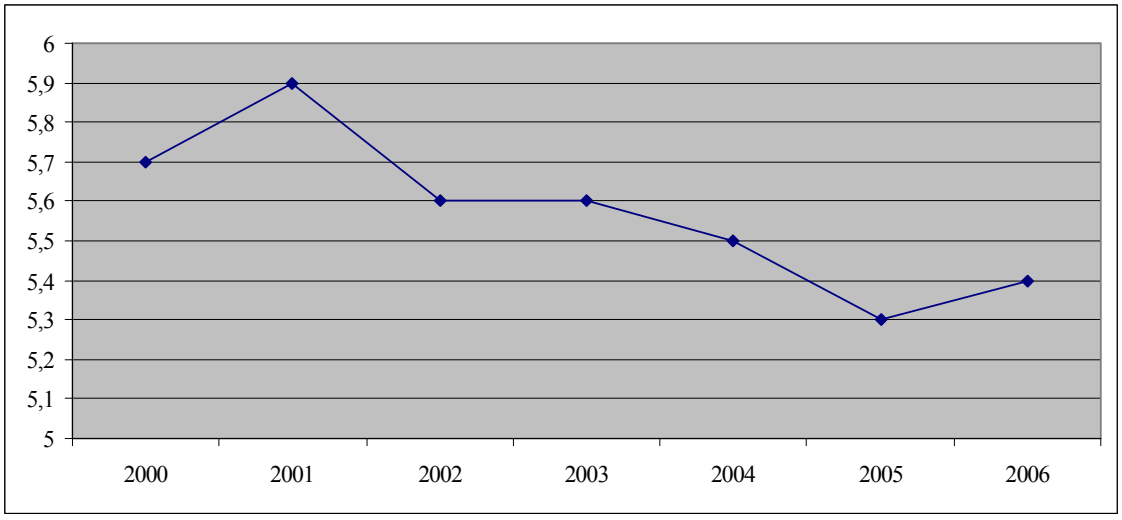

Σχήμα 29 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στην Περιφέρεια παράγεται 11% της αγροτικής παραγωγής της χώρας, 16% της μεταποιητικής (το 2005 από 17% το 2000, η 3^{η} υψηλότερη αναλογία στη χώρα μετά την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία) και 3% των υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα η

[9] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

γεωργία παράγει το 10,3% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, η Βιομηχανία – Κατασκευές το 23,1% και τέλος ο τομέας των υπηρεσιών το 66,7%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2006, βρίσκεται στη 2^{η} θέση (20.645 ευρώ), μετά την Αττική, στην κατάταξη των Περιφερειών με 108% του μέσου όρου της Ελλάδας, 105% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. Τη θέση της η περιφέρεια την οφείλει στη μεγάλη συγκέντρωση βιομηχανιών στη Βοιωτία και σε μικρότερο βαθμό στην Εύβοια. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό διατηρείται σχεδόν σταθερή τα τελευταία χρόνια.

Στο σχήμα 30 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

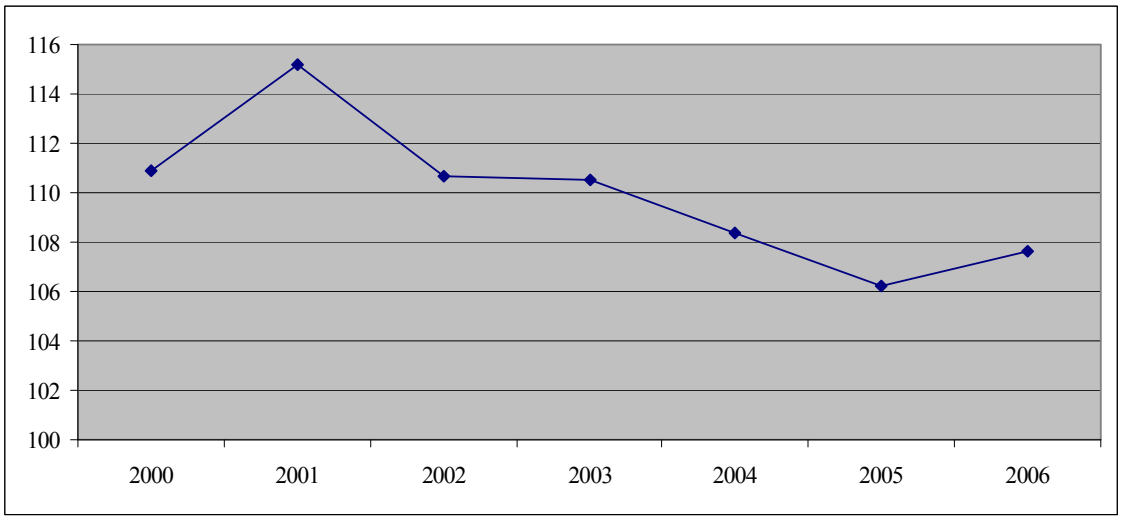

Σχήμα 30 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 50 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 51 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 52 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας όσο και για την Κεντρική Ελλάδα και στους πίνακες 53 και 54 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 50: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	231.500	224.800	232.600	243.200	236.600	243.800	245.500	247.600

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 51: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	147.200	146.100	149.900	155.400	149.600	151.200	152.900	154.400
Γυναίκες	84.400	78.600	82.700	87.700	87.000	92.600	92.600	93.200

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 52: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	907.000	882.400	919.100	941.200	916.700	942.100	962.800	975.600
Στερεάς Ελλάδας	197.500	193.100	207.600	219.600	206.400	217.100	223.000	224.300

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 53: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	584.100	581.400	597.200	605.600	591.900	604.800	614.400	616.600
Στερεάς Ελλάδας	134.000	133.400	141.200	145.100	137.000	141.700	146.000	146.600

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 54: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	322.900	301.000	321.900	335.500	324.800	337.400	348.400	359.000
Στερεάς Ελλάδας	63.500	59.700	66.400	74.500	69.400	75.400	77.100	77.700

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 55 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 55: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Στερεάς Ελλάδας	54,1	52,8	56,8	59,5	57,2	60,0	61,1	61,1

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης από το 2005 είναι στα ίδια επίπεδα με αυτό της χώρας. Η υψηλότερη τιμή της περιόδου είναι το 2003, 59,5% μεγαλύτερο από αυτό της χώρας. Στη συνέχεια στον πίνακα 56 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 56: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	70,9	70,7	74,8	76,1	73,4	75,7	76,9	76,8
Γυναίκες	36,1	33,8	37,6	41,7	39,9	43,1	44,1	44,3

Πηγή: Eurostat

Τόσο το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών όσο και των γυναικών παρουσιάζουν από το 2004 και μετά αυξητικές τάσεις.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 31) η Δυτική Ελλάδα έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 11,45%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 2^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

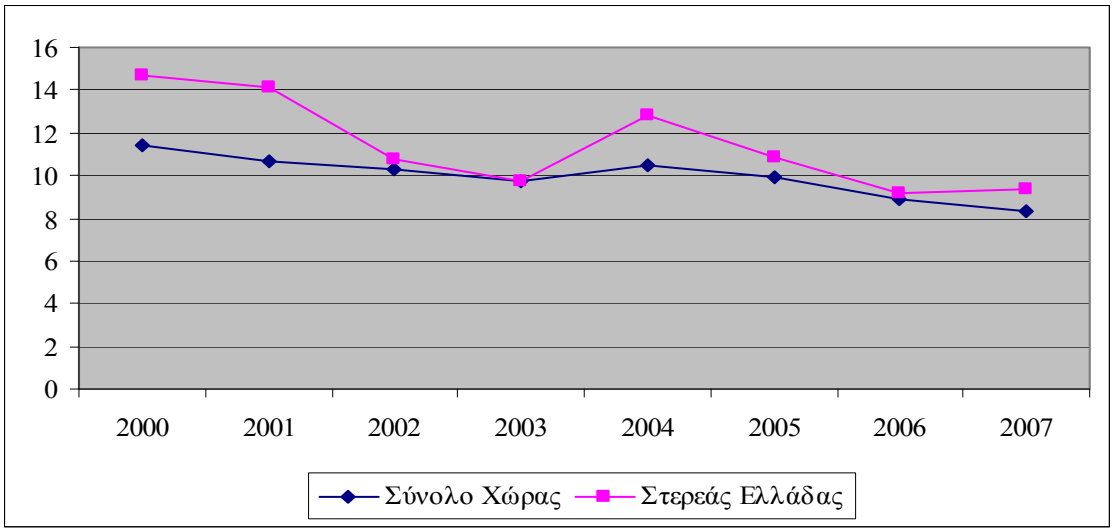

Σχήμα 31 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα για όλα τα έτη η ανεργία στην Περιφέρεια είναι μεγαλύτερη από το σύνολο της χώρας. Η υψηλότερη τιμή είναι το 2000 με 14,7%. Από το 2004 (12,8%) και μετά το ποσοστό της ανεργίας παρουσιάζει μείωση 10,9% το 2005 και 9,2% το 2006.

Το 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια αυξήθηκε οριακά στο 9,4% του εργατικού δυναμικού, το 5^{ο} υψηλότερο ποσοστό στη χώρα.

Στο σχήμα 32 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 6,82%, ποσοστό μεγαλύτερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 19,47% μεγαλύτερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Τόσο το ποσοστό ανεργίας των ανδρών όσο και των γυναικών παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια φθίνουσα τάση.

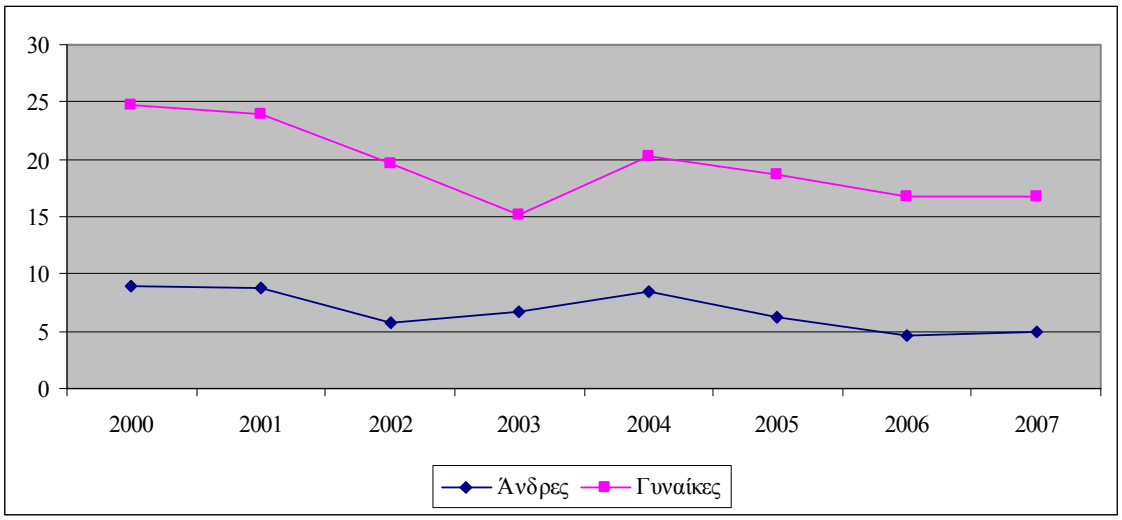

Σχήμα 32 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου περιλαμβάνει τους νομούς Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας. Με έδρα την Τρίπολη, η Περιφέρεια συγκεντρώνει το 2006, ποσοστό 5,3% του πληθυσμού της χώρας (599.341 κάτοικοι) με τάση μείωσης. Έχει σταθερά το υψηλότερο, μαζί με το Βόρειο Αιγαίο, ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού 2,7 άτομα ανά 1.000 κατοίκους το 2006. Παράγει 4,8% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (10.251 εκατ. Ευρώ) το 2006, συμμετοχή αυξανόμενη ελαφρά, η πέμπτη μεγαλύτερη συμμετοχή περιφέρειας στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας, θέση που διατηρεί από το 2005 και μετά. Μέχρι και το 2004 ήταν στην έκτη θέση πίσω από την Περιφέρεια της Κρήτης.[10]

Στο σχήμα 33 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

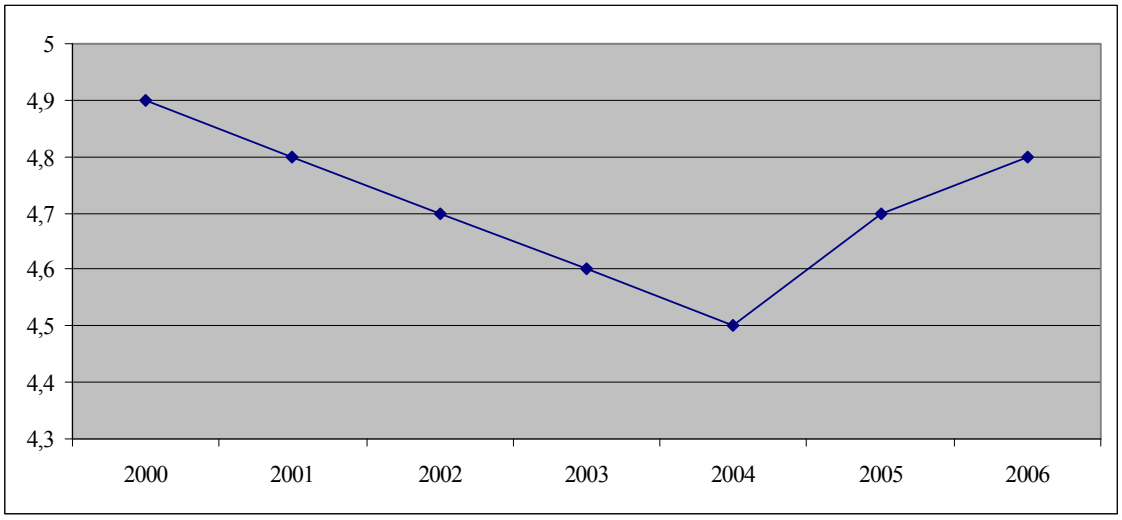

Σχήμα 33 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στην Περιφέρεια παράγεται 10% της αγροτικής παραγωγής της χώρας, 9% της βιομηχανίας – κατασκευών (9% της μεταποιητικής παραγωγής και 3% των υπηρεσιών. Η

[10] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

συμβολή του αγροτικού τομέα στο προϊόν της περιφέρειας υποχωρεί, από 11% του συνολικού προϊόντος σε 7% το 2006, ήδη πριν από τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007, ενώ ενισχύεται η συμβολή της μεταποίησης από 19% σε 23%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2006, βρίσκεται στη 4η θέση (17.204 ευρώ) στην κατάταξη των Περιφερειών με 90% του μέσου όρου της Ελλάδας, 87% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό δεν μεταβάλλεται σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

Στο σχήμα 34 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας αυξάνεται τα τελευταία χρόνια.

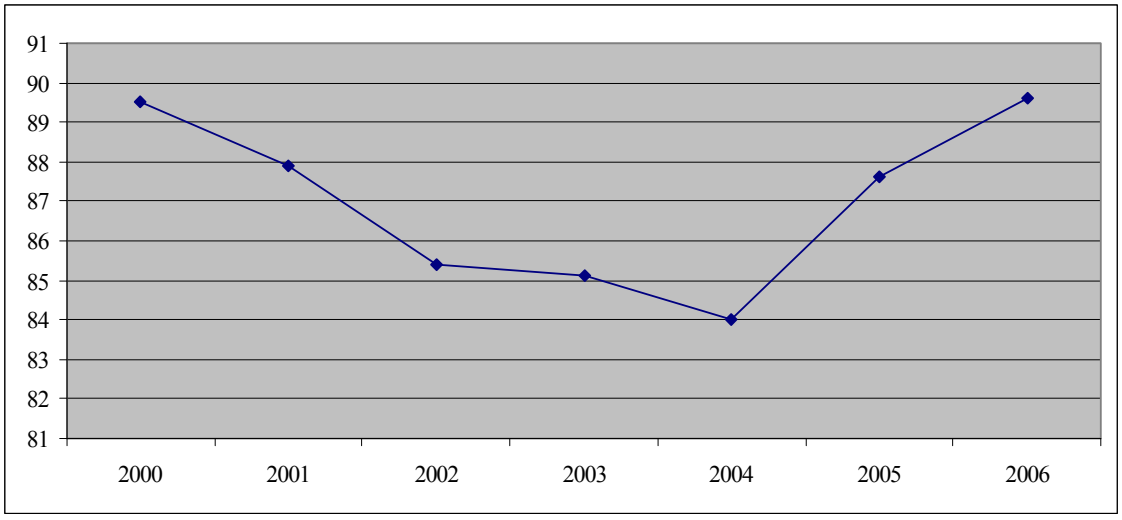

Σχήμα 34 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 57 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 58 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 59 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου όσο και για την Κεντρική Ελλάδα και στους πίνακες 60 και 61 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 57: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	261.500	254.200	263.800	265.300	261.200	266.800	272.600	274.700

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 58: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	155.500	157.300	161.500	162.700	159.600	160.000	163.400	163.700
Γυναίκες	106.000	96.900	102.300	102.700	101.600	106.800	109.200	111.000

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 59: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	907.000	882.400	919.100	941.200	916.700	942.100	962.800	975.600
Πελοποννήσου	236.200	230.700	242.200	242.000	237.300	243.600	251.600	254.000

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 60: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	584.100	581.400	597.200	605.600	591.900	604.800	614.400	616.600
Πελοποννήσου	147.100	148.000	152.100	152.400	151.300	151.800	155.800	156.200

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 61: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κεντρική Ελλάδα	322.900	301.000	321.900	335.500	324.800	337.400	348.400	359.000
Πελοποννήσου	89.100	82.700	90.100	89.600	86.000	91.800	95.800	97.800

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 62 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Πελοποννήσου και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 62: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Πελοποννήσου	61,8	60,2	62,6	62,4	62,1	63,6	64,9	65,1

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης είναι για όλα τα έτη μεγαλύτερο από το ποσοστό της χώρας για όλη την περίοδο 2000 - 2007. Από το

2004 και μετά έχει αυξητική τάση. Η περιφέρεια Πελοποννήσου βρίσκεται κοντά στην επίτευξη του Στόχου της Στρατηγικής της Λισαβόνας, το 2007 το ποσοστό απασχόλησης είναι 65,1% λίγο χαμηλότερο από τον στόχο για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67%. Στη συνέχεια στον πίνακα 63 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 63: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	74,6	74,9	76,1	76,2	76,8	77,0	77,7	77,2
Γυναίκες	48,2	44,7	48,3	47,7	46,6	49,4	51,3	52,2

Πηγή: Eurostat

Τόσο το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών όσο και των γυναικών παρουσιάζουν από το 2004 και μετά αυξητικές τάσεις.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 35) η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 8,61%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 12^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

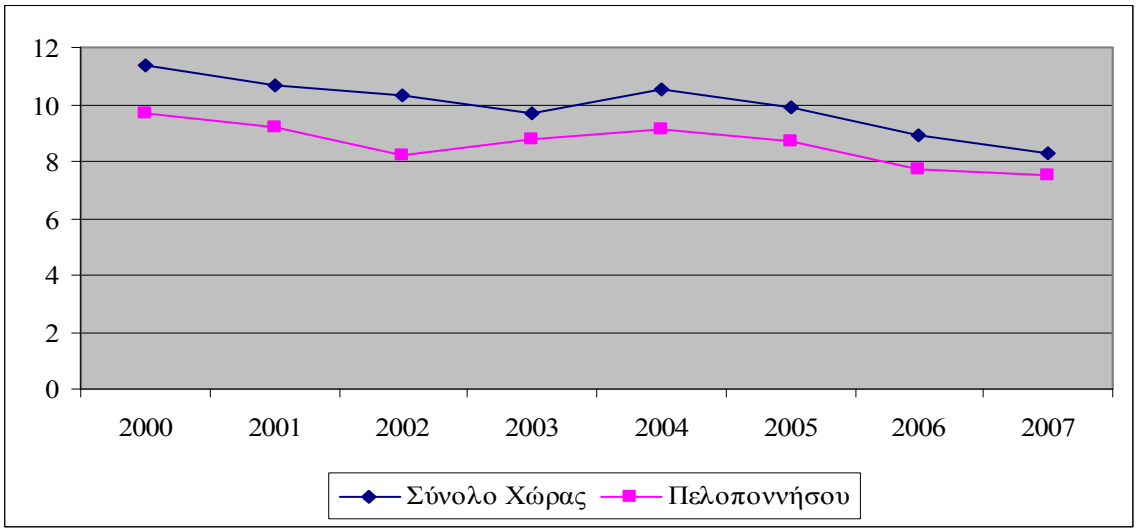

Σχήμα 35 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα για όλη την περίοδο 2000 – 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια είναι μικρότερη σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Παίρνει την υψηλότερη τιμή το 2000 με ποσοστό ανεργίας 9,7%. Από το 2004 και μετά η ανεργία παρουσιάζει φθίνουσα τάση (8,7% το 2005 και 7,7% το 2006). Το 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια υποχώρησε

οριακά στο 7,5% του εργατικού δυναμικού, το 2^{ο} χαμηλότερο ποσοστό στις περιφέρειες, με 8,3% για το σύνολο της Ελλάδας.

Στο σχήμα 36 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 5,36%, ποσοστό μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 13,6%, μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Τόσο το ποσοστό ανεργίας των ανδρών όσο και των γυναικών παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια φθίνουσα τάση.

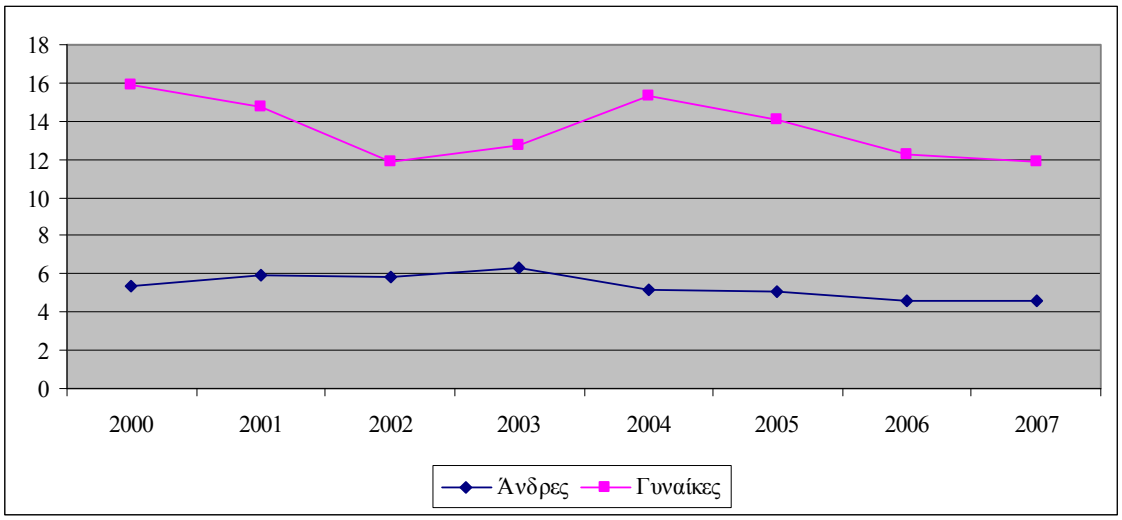

Σχήμα 36 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής με έδρα την Αθήνα, συγκεντρώνει το ένα τρίτο (36%) (4.003.640) του πληθυσμού της χώρας με έντονη αυξητική τάση. Έχει το 3^{ο} υψηλότερο και αυξανόμενο ποσοστό φυσικής αύξησης του πληθυσμού. Παράγει το 49% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας το 2006 (105.297 εκατ. Ευρώ), ποσοστό αυξανόμενο από 45% το 2000, που την φέρνει στην πρώτη θέση μεταξύ των περιφερειών της χώρας, θέση που διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 - 2006.[11]

Στο σχήμα 37 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

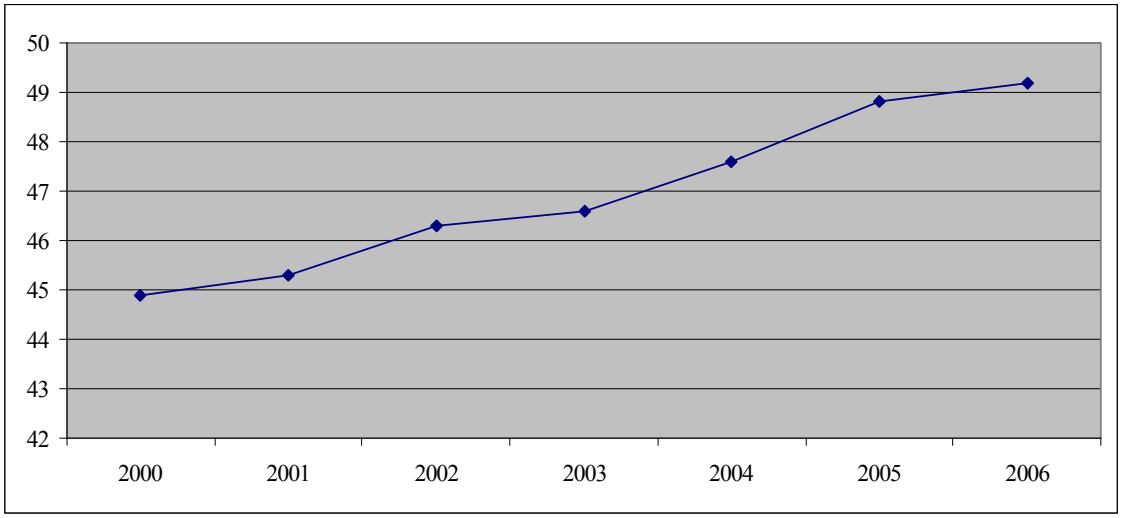

Σχήμα 37 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στην Περιφέρεια παράγεται 5% του προϊόντος του αγροτικού τομέα της χώρας, 39% της μεταποίησης και 57% των υπηρεσιών (ποσοστό αυξανόμενο από 52% το 2000). Στην περιφέρεια αναλογεί 41% των υπηρεσιών ξενοδοχείων – εστιατορίων και 57% των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης της χώρας. Πιο συγκεκριμένα η γεωργία

[11] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

παράγει το 0,4% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, η Βιομηχανία – Κατασκευές το 16,8% και τέλος ο τομέας των υπηρεσιών το 82,8%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Αττικής το 2006, βρίσκεται στη 1η θέση (26.212 ευρώ) στην κατάταξη των Περιφερειών με 37% υψηλότερο κατά κεφαλήν προϊόν από τον μέσο όρο της Ελλάδας, 133% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό μάλιστα ενισχύεται, το 2000 το κατά κεφαλήν προϊόν της ήταν 26% μεγαλύτερο του μέσου όρου της χώρας.

Στο σχήμα 38 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας αυξάνεται όλη την περίοδο.

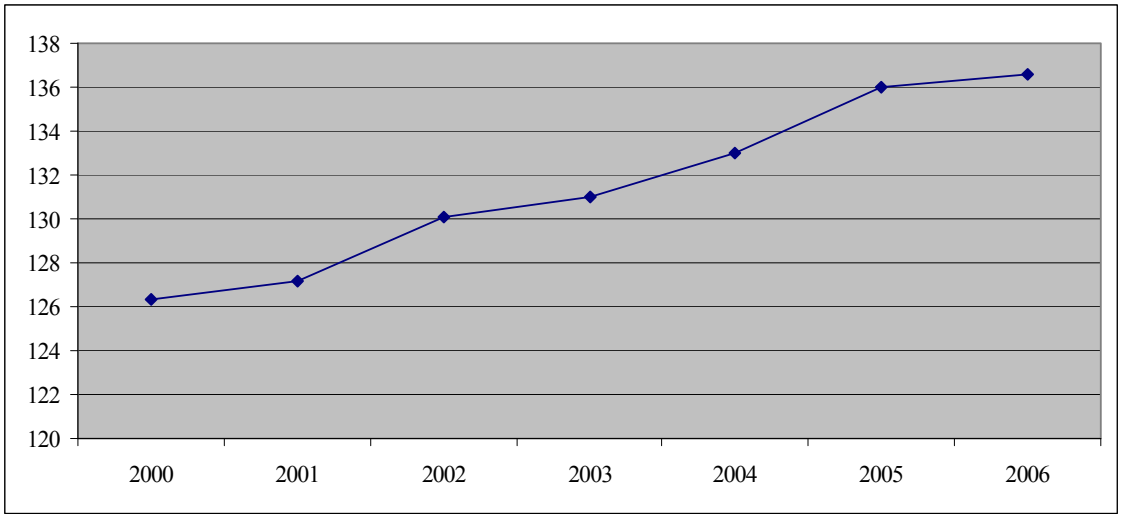

Σχήμα 38 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 64 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 65 ο διαχωρισμού αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 66 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Αττικής όσο και για το σύνολο της χώρας και στους πίνακες 67 και 68 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 64: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	1.642.700	1.645.100	1.688.400	1.704.700	1.774.100	1.788.800	1.809.600	1.822.500

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 65: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	965.300	968.700	987.500	999.500	1.022.700	1.033.300	1.036.100	1.050.000
Γυναίκες	677.400	676.500	700.900	705.200	751.300	755.500	773.500	772.500

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 66: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	4.088.500	4.086.300	4.175.800	4.274.500	4.313.200	4.368.900	4.452.300	4.509.800
Αττικής	1.444.900	1.474.700	1.531.900	1.554.300	1.612.700	1.631.000	1.659.800	1.684.600

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 67: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	2.573.100	2.574.000	2.614.600	2.663.300	2.670.900	2.696.800	2.727.400	2.760.300
Αττικής	884.000	897.700	925.100	940.700	959.700	969.700	975.900	996.500

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 68: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	1.515.400	1.512.300	1.561.200	1.611.200	1.642.200	1.672.100	1.724.900	1.749.500
Αττικής	560.900	577.000	606.800	613.600	652.900	661.300	683.800	688.100

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 69 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Αττικής και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 69: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Αττικής	55,0	56,0	58,0	58,7	60,8	61,4	62,1	62,4

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει αυξητική τάση για όλη την περίοδο, από το 2002 και μετά το ποσοστό απασχόλησης της περιφέρειας είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό της χώρας. Στη συνέχεια στον πίνακα 70 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 70: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	69,4	70,1	71,9	72,8	74,1	74,6	74,6	75,3
Γυναίκες	41,6	42,7	44,9	45,3	48,1	48,8	50,3	50,2

Πηγή: Eurostat

Τόσο το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών όσο και των γυναικών παρουσιάζουν αυξητική τάση για όλη την περίοδο.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 39) η Περιφέρεια Αττικής έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 9,3%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην 10^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

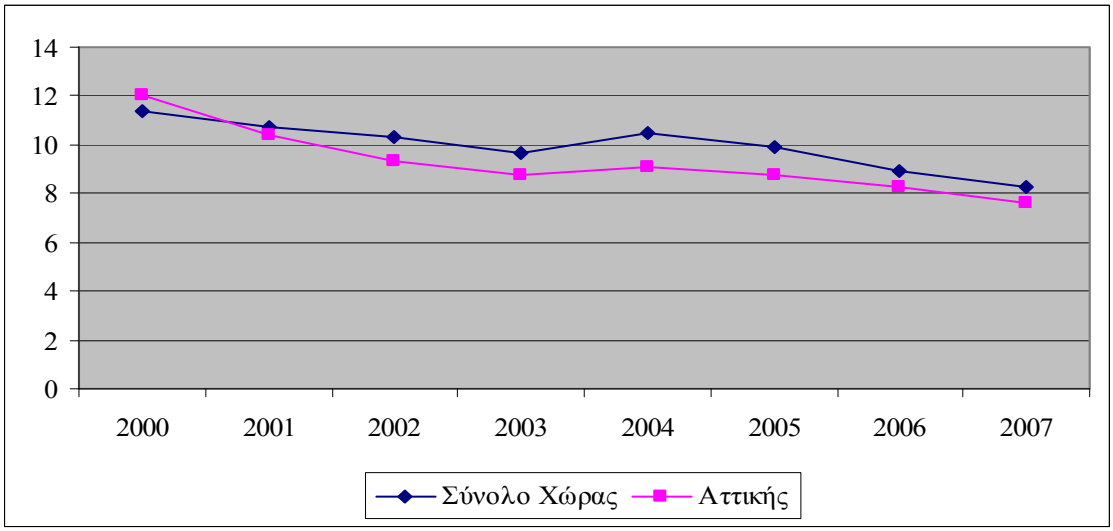

Σχήμα 39 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Αττικής και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα για όλη την περίοδο 2000 – 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια παρουσιάζει φθίνουσα τάση. Παίρνει την υψηλότερη τιμή το 2000 με ποσοστό ανεργίας 12,0%, μοναδική χρονιά που το ποσοστό ανεργίας της περιφέρειας ήταν μεγαλύτερο από της χώρας. Το 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια υποχώρησε οριακά στο 7,6% του εργατικού δυναμικού, το 3^{ο} χαμηλότερο ποσοστό στις περιφέρειες, με 8,3% για το σύνολο της Ελλάδας.

Στο σχήμα 40 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Αττικής για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 6,4%, ποσοστό ίσο με το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το

σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 13,3%, μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Τόσο το ποσοστό ανεργίας των ανδρών όσο και των γυναικών παρουσιάζουν φθίνουσα τάση.

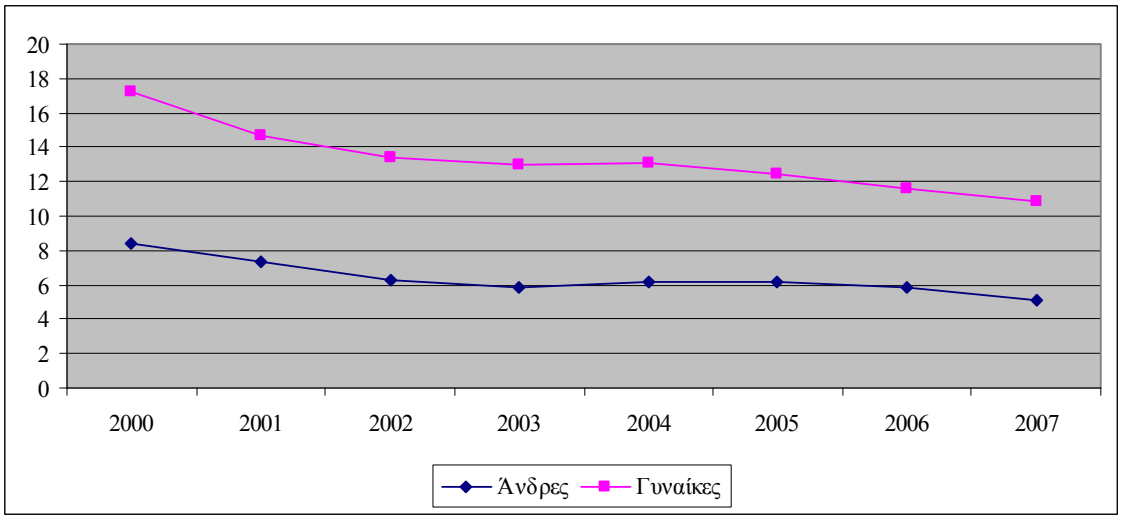

Σχήμα 40 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Αττικής για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνει τους νομούς Λέσβου, Σάμου και Χίου. Με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης συγκροτούν την χωρική ενότητα των Νήσων (NUTS 1). Με έδρα τη Μυτιλήνη, συγκεντρώνει το 2006 1,8% του πληθυσμού της χώρας (201.575), η μικρότερη από την άποψη αυτή περιφέρεια, με τάση μείωσης. Έχει σταθερά τα τελευταία χρόνια το υψηλότερο ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού στη χώρα 3,4 άτομα ανά 1000 κατοίκους το 2006. Παράγει 1,2% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (2.671 εκατ. Ευρώ) στοιχείο που την κατατάσσει στην 13η θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[12].

Στο σχήμα 41 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

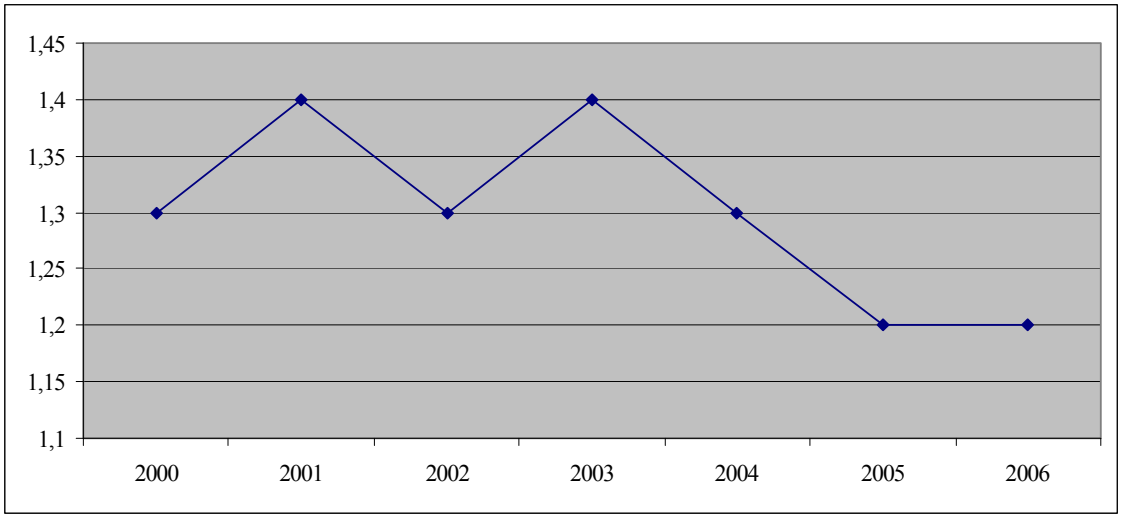

Σχήμα 41 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

[12] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

Στην Περιφέρεια παράγεται 3% του προϊόντος του αγροτικού τομέα της χώρας, 0,9% της βιομηχανίας και των κατασκευών και 1,3% των υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα η γεωργία παράγει το 8,9% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, η Βιομηχανία – Κατασκευές το 17,8%. Ποσοστό 73% του προϊόντος της προέρχεται από τις υπηρεσίες με τη συμβολή του τουρισμού (9% του προϊόντος της από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων από 11% το 2000). Προσελκύει 2,5% των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών (2006), έχει δε την 4η υψηλότερη αναλογία διανυκτερεύσεων αλλοδαπών ανά κάτοικο (5 το 2006, μετά το Νότιο Αιγαίο, τα νησιά του Ιονίου και την Κρήτη).

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2006, βρίσκεται στην 11η θέση (13.261 ευρώ) στην κατάταξη των Περιφερειών με προϊόν ανά κάτοικο 69% του μέσου όρου της Ελλάδας, 67% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό διατηρείται σταθερή ως προς τα τελευταία χρόνια.

Στο σχήμα 42 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας αυξάνεται όλη την περίοδο.

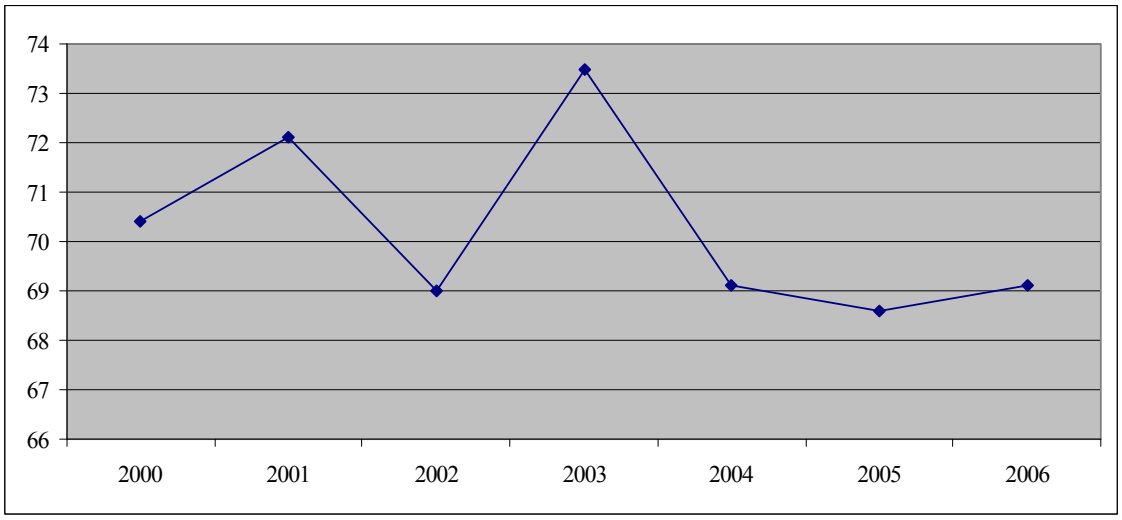

Σχήμα 42 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 71 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 72 ο διαχωρισμός αυτού

σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 73 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου όσο και για τη χωρική ενότητα των Νήσων και στους πίνακες 74 και 75 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 71: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	70.600	71.000	72.400	71.600	75.700	77.500	77.800	78.300

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 72: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	47.000	46.700	48,100	47.500	48.300	48.800	49.200	50.500
Γυναίκες	23.600	24.200	24.400	24.100	27.500	28.600	28.600	27.800

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 73: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	429.800	428.800	420.400	434.300	440.000	447.000	443.500	452.200
Βορείου Αιγαίου	65.400	66.100	65.300	65.800	68.700	69.600	70.500	72.100

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 74: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	272.000	271.200	268.100	277.400	277.700	281.900	280.800	287.000
Βορείου Αιγαίου	44.900	44.800	44.700	45.300	46.600	46.500	46.500	48.100

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 75: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	157.800	157.600	152.300	156.900	162.300	165.100	162.700	165.200
Βορείου Αιγαίου	20.600	21.300	20.700	20.500	22.100	23.000	23.900	24.000

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 76 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 76: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Βορείου Αιγαίου	53,0	53,8	53,1	54,1	56,4	56,8	57,6	58,7

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει από το 2002 και μετά αυξητική τάση. Για όλη την περίοδο το ποσοστό απασχόλησης της περιφέρειας είναι μικρότερο από το ποσοστό της χώρας. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αποκλίνει από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Στη συνέχεια στον πίνακα 77 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 77: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	72,1	72,3	71,5	72,8	74,8	74,3	73,7	76,0
Γυναίκες	33,6	34,7	34,2	34,7	37,2	38,5	40,6	40,3

Πηγή: Eurostat

Το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών παρουσιάζει διακυμάνσεις για την συγκεκριμένη περίοδο ενώ των γυναικών παρουσιάζει αυξητική τάση για όλη την περίοδο.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 43) η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 8,61%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 9,96%, που την φέρνει στην $11^{η}$ θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

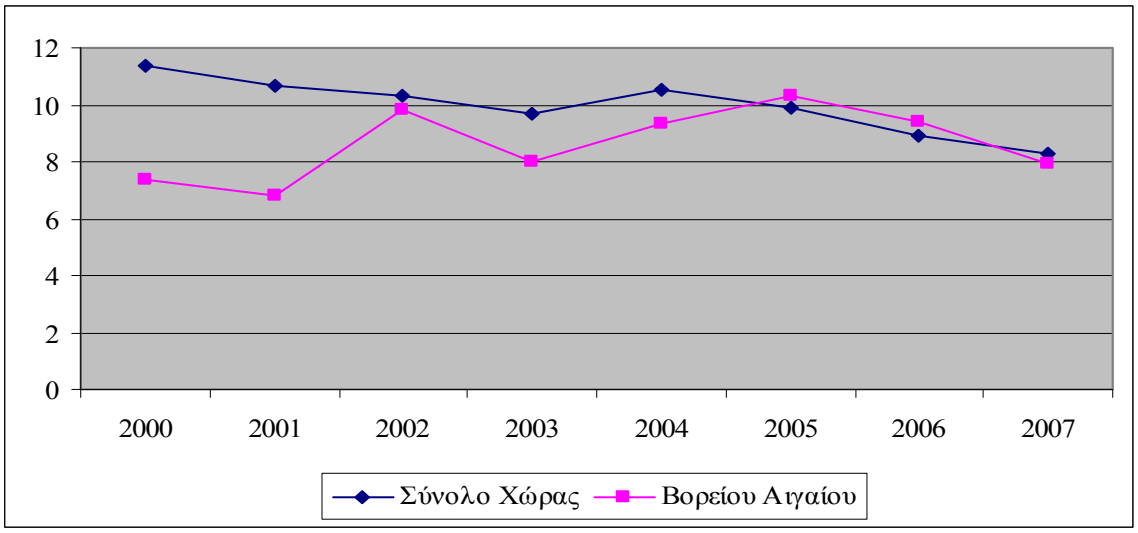

Σχήμα 43 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα για όλη την περίοδο 2000 – 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια παρουσιάζει σχετικές διακυμάνσεις με ελαφρά αυξητική τάση. Από το 2000 έως το 2004 το ποσοστό ανεργίας ήταν χαμηλότερο από το ποσοστό ανεργίας της χώρας. Το 2005 και 2006 η ανεργία στην περιφέρεια ήταν μεγαλύτερη από την ανεργία της χώρας. Παίρνει την υψηλότερη τιμή το 2005 με ποσοστό ανεργίας 12,3%. Το 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια υποχώρησε στο 7,9% του εργατικού δυναμικού, από 9,4% που ήταν το 2006, το 5^{ο} χαμηλότερο ποσοστό στις περιφέρειες, με 8,3% για το σύνολο της Ελλάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου περιλαμβάνει τους νομούς Δωδεκανήσου και Κυκλάδων. Με έδρα την Ερμούπολη της Σύρου, συγκεντρώνει το 2006 2,7% του πληθυσμού της χώρας (304.210), με έντονη τάση αύξησης. Έχει σταθερά τον υψηλότερο ρυθμό φυσικής αύξησης του πληθυσμού τα τελευταία έτη, 3,2 άτομα ανά 1000 κατοίκους το 2006. Έχει επίσης την υψηλότερη αναλογία μαθητών ανά 1000 κατοίκους, 71 με 57 για το σύνολο της χώρας. Παράγει 2,6% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (5.625 εκατ. Ευρώ) στοιχείο που την κατατάσσει στην 9η θέση μεταξύ των περιφερειών, θέση την οποία διατηρεί για όλη την περίοδο 2000 – 2006[13].

Στο σχήμα 44 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

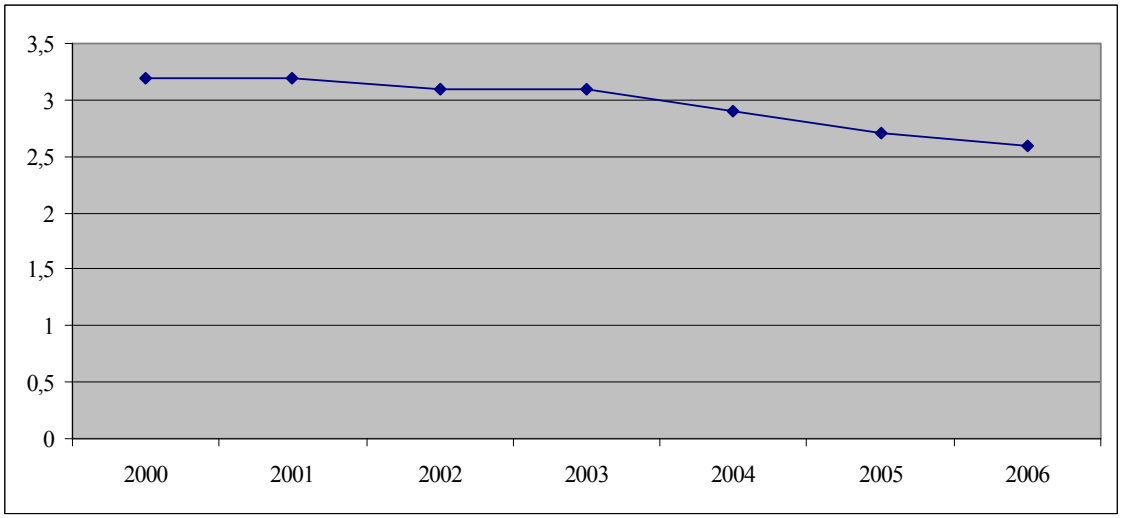

Σχήμα 44 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στην Περιφέρεια παράγεται 2% του προϊόντος του αγροτικού τομέα της χώρας, 2% της βιομηχανίας και των κατασκευών και 2,9% των υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα η γεωργία παράγει το 2,8% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, η Βιομηχανία – Κατασκευές το

[13] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

18%. Ποσοστό 79% του προϊόντος της προέρχεται από τις υπηρεσίες με πολλή σημαντική τη συμβολή του τουρισμού αφού 29% του προϊόντος της προέρχεται από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων που είναι η υψηλότερη αναλογία στη χώρα. Προσελκύει 28% των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών (2006), έχει δε την υψηλότερη αναλογία διανυκτερεύσεων αλλοδαπών ανά κάτοικο (39 το 2006, 37 το 2005).

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2006, βρίσκεται στην 3^{η} θέση (18.475 ευρώ) στην κατάταξη των Περιφερειών, μετά την Αττική και την Στερεά Ελλάδα προϊόν με 96% του μέσου όρου της Ελλάδας, 94% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό υποχωρεί, το 2000 στην περιφέρεια αντιστοιχούσε 116% του μέσου κατά κεφαλήν προϊόντος της χώρας.

Στο σχήμα 45 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας - κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας παρουσιάζει φθίνουσα τάση τα τελευταία χρόνια.

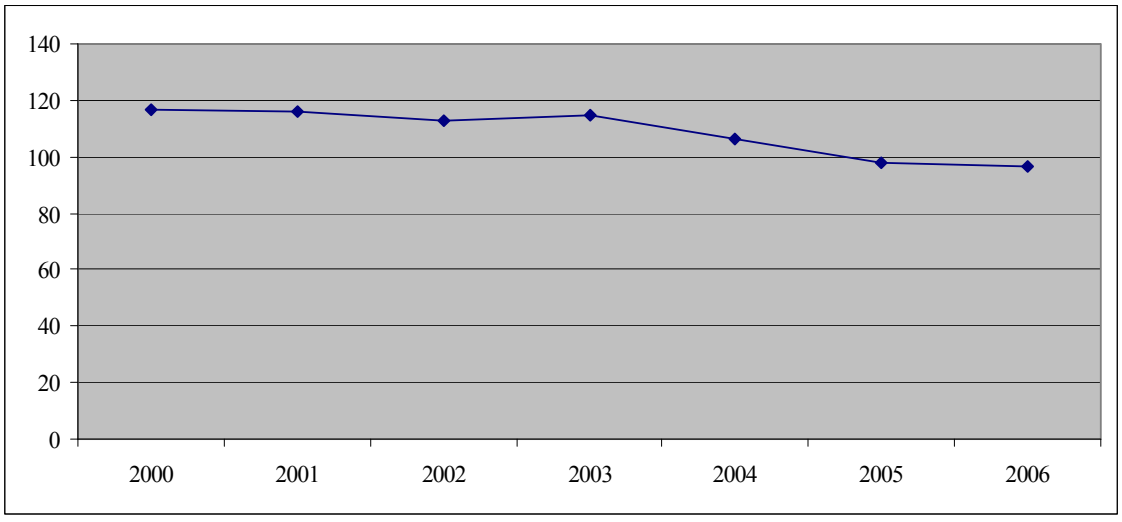

Σχήμα 45 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 78 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 79 ο διαχωρισμός αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 80 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των

απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου όσο και για τη χωρική ενότητα των Νήσων και στους πίνακες 81 και 82 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 78: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	124.900	125.500	128.300	131.500	129.700	132.800	126.500	131.800

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 79: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	79.700	80.500	81.400	82.600	83.600	85.700	83.000	85.400
Γυναίκες	45.200	45.000	47.000	48.900	46.200	47.100	43.500	46.400

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 80: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	429.800	428.800	420.400	434.300	440.000	447.000	443.500	452.200
Νοτίου Αιγαίου	110.400	110.500	109.400	116.000	118.400	120.400	115.300	119.700

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 81: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	272.000	271.200	268.100	277.400	277.700	281.900	280.800	287.000
Νοτίου Αιγαίου	73.100	73.700	72.800	76.300	78.300	81.100	78.600	81.600

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 82: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	157.800	157.600	152.300	156.900	162.300	165.100	162.700	165.200
Νοτίου Αιγαίου	37.300	36.800	36.600	39.700	40.100	39.300	36.800	38.200

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 83 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 83: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Νοτίου Αιγαίου	58,3	57,8	57,1	59,7	60,4	61,0	59,3	60,6

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει από το 2002 και μετά αυξητική τάση, με εξαίρεση το 2006 που μειώνεται. Σε σύγκριση με το ποσοστό απασχόλησης της χώρας, το ποσοστό απασχόλησης της περιφέρειας παρουσιάζει αυξομειώσεις. Επίσης το ποσοστό απασχόλησης της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι για όλη την περίοδο μεγαλύτερο από αυτό της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Τέλος, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αποκλίνει από τον Στόχο της Στρατηγικής της Λισαβόνας για αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010. Στη συνέχεια στον πίνακα 84 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 84: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	75,8	75,5	74,2	76,7	78,0	80,1	78,6	80,3
Γυναίκες	40,1	39,4	39,2	42,0	42,1	41,0	39,0	39,9

Πηγή: Eurostat

Τόσο το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών, όσο και των γυναικών παρουσιάζει διακυμάνσεις για την συγκεκριμένη περίοδο.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 46) η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 10,74%, μεγαλύτερο από το αντίστοιχο της χώρας που είναι 9,96%, και την φέρνει στην 4^{η} θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

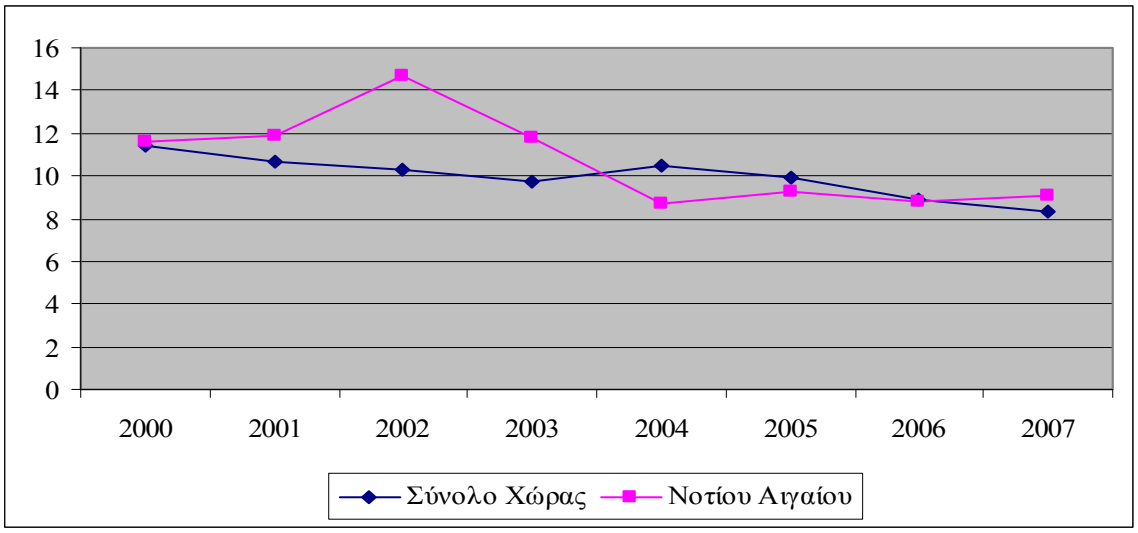

Σχήμα 46 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα η ανεργία στην Περιφέρεια από το 2002 και μετά παρουσιάζει φθίνουσα τάση. Παίρνει την υψηλότερη τιμή το 2002 με ποσοστό ανεργίας 14,7%. Μέχρι και το 2003 η ανεργία στην περιφέρεια ήταν μεγαλύτερη από την ανεργία στο σύνολο της χώρας, ενώ την περίοδο 2004 έως 2006 γίνεται μικρότερη. Το 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια αυξήθηκε οριακά στο 9,1% του εργατικού δυναμικού, το 6^{ο} μεγαλύτερο ποσοστό μεταξύ των περιφερειών της χώρας, με 8,3% για το σύνολο της Ελλάδας.

Στο σχήμα 47 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 7,04%, ποσοστό μεγαλύτερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 17,41%, μεγαλύτερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Το ποσοστό ανεργίας των ανδρών από το 2002 και μετά παρουσιάζει φθίνουσα τάση. Αντίθετα το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ενώ το 2004 μειώνεται σημαντικά σε σχέση με το 2002, από εκεί και πέρα παρουσιάζει αύξουσα πορεία αλλά σε επίπεδα μικρότερα του 2002 και 2003.

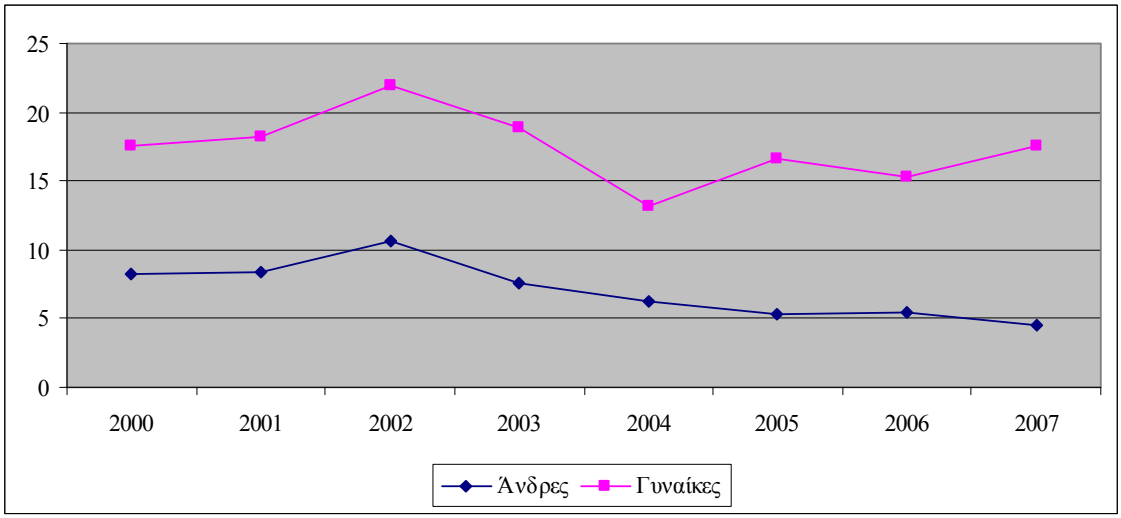

Σχήμα 47 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Περιφέρεια Κρήτης

Η Περιφέρεια Κρήτης περιλαμβάνει τους νομούς Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου και Χανίων. Με έδρα το Ηράκλειο συγκεντρώνει το 2006 5,4% του πληθυσμού της χώρας (601.469), με αυξητική τάση. Έχει σταθερά τον 2^{ο} υψηλότερο ρυθμό φυσικής αύξησης του πληθυσμού τα τελευταία έτη μετά το Νότιο Αιγαίο, με 2,9 άτομα ανά 1000 κατοίκους το 2006. Παράγει 4,4% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας (9.508 εκατ. Ευρώ) στοιχείο που την κατατάσσει στην 6^{η} θέση μεταξύ των περιφερειών για το 2006. Μέχρι και το 2004 ήταν στην πέμπτη θέση[14].

Στο σχήμα 48 παρουσιάζεται η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006.

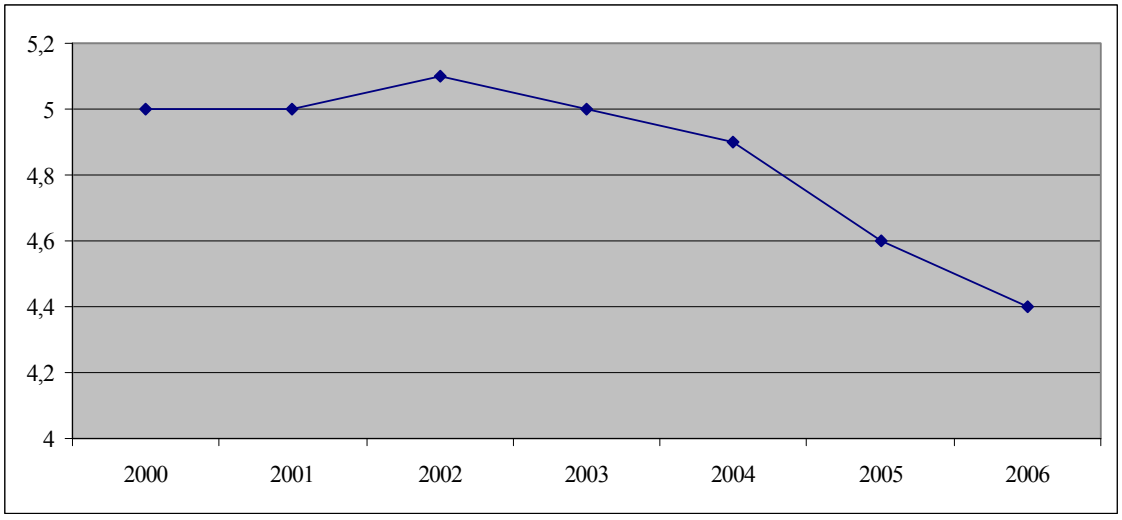

Σχήμα 48 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ως % του ΑΕΠ της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στην Περιφέρεια παράγεται 10% του προϊόντος του αγροτικού τομέα της χώρας, 1,4% της μεταποιητικής και 4,7% των υπηρεσιών. Τα ¾ του προϊόντος της προέρχονται από της υπηρεσίες, με σημαντική συμβολή του τουρισμού, 17% του προϊόντος της προέρχεται από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, η 3^{η} υψηλότερη αναλογία (μετά

[14] Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

το Νότιο Αιγαίο και τα Νησιά του Ιονίου) αναλογία διανυκτερεύσεων ανά κάτοικο (21 το 2006). Ο γεωργικός τομέας παράγει το 8,2% του προϊόντος της περιφέρειας, ενώ στη βιομηχανία – κατασκευές αντιστοιχεί το 15%.

Χρησιμοποιώντας ως δείκτη ευημερίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η Περιφέρεια Κρήτης το 2006, βρίσκεται στην 5η θέση (15.754 ευρώ) στην κατάταξη των Περιφερειών, με 82% του μέσου όρου της Ελλάδας, 80% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό υποχωρεί, το 2000 στην περιφέρεια αναλογούσε 95% του μέσου κατά κεφαλήν προϊόντος της χώρας.

Στο σχήμα 49 παρουσιάζεται η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως ποσοστό του μέσου όρου της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006. Και οι δύο δείκτες, ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του ΑΕΠ της χώρας- κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ως % του μέσου όρου της χώρας, δείχνουν ότι το επίπεδο ευημερίας παρουσιάζει φθίνουσα τάση τα τελευταία χρόνια.

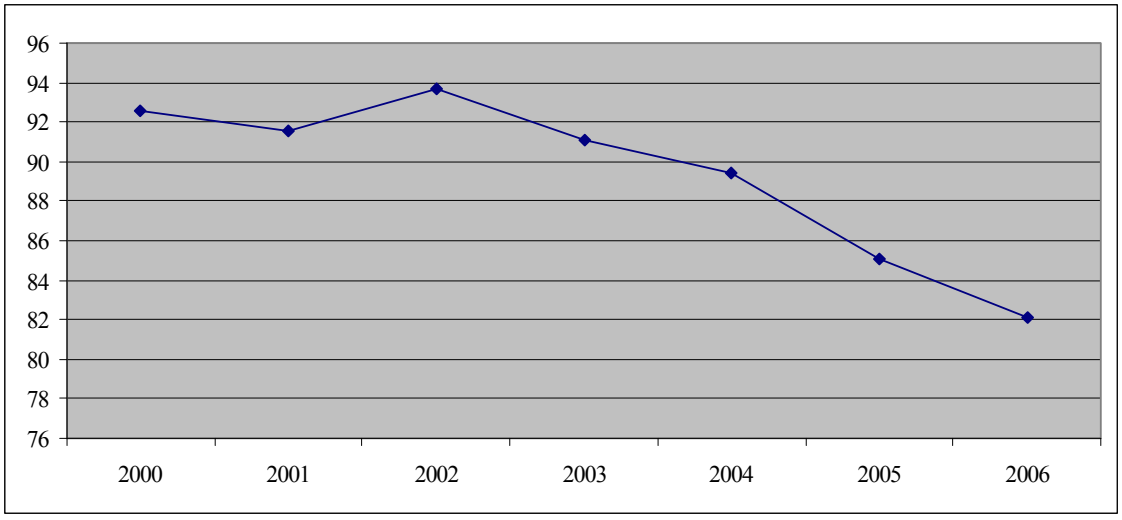

Σχήμα 49 Η εξέλιξη του ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου της χώρας για τα έτη 2000 – 2006

Στον πίνακα 85 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός άνω των 15 ετών της Περιφέρειας για την περίοδο 2000 – 2007, και στον πίνακα 86 ο διαχωρισμού αυτού σε άνδρες και γυναίκες. Στον πίνακα 87 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων άνω των 15 ετών τόσο για την Περιφέρεια Κρήτης όσο και για τη

χωρική ενότητα των Νήσων και στους πίνακες 88 και 89 ο αριθμός του απασχολούμενου ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού αντίστοιχα.

Πίνακας 85: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	274.300	271.800	269.100	272.600	273.800	276.700	277.200	274.800

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 86: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός άνω των 15 ετών κατά φύλλο

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	161.300	159.400	159.500	162.100	161.000	160.900	162.400	162.100
Γυναίκες	113.000	112.400	109.600	110.500	112.800	115.800	114.800	112.600

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 87: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	429.800	428.800	420.400	434.300	440.000	447.000	443.500	452.200
Κρήτης	253.900	252.200	245.700	252.400	252.800	257.100	257.700	260.300

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 88: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών άνδρες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	272.000	271.200	268.100	277.400	277.700	281.900	280.800	287.000
Κρήτης	153.900	152.700	150.700	155.700	152.800	154.200	155.700	157.300

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 89: Απασχολούμενοι άνω των 15 ετών γυναίκες

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Νήσων	157.800	157.600	152.300	156.900	162.300	165.100	162.700	165.200
Κρήτης	100.000	99.500	95.000	96.700	100.000	102.800	102.000	103.100

Πηγή: Eurostat

Στον πίνακα 90 παρουσιάζεται το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών, για την Περιφέρεια Κρήτης και για το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 90: Ποσοστό Απασχόλησης (απασχολούμενοι 15 – 64 ετών επί του πληθυσμού 15 – 64 ετών)

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Χώρα	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
Κρήτης	64,9	63,8	61,9	63,3	64,0	64,9	65,5	65,8

Πηγή: Eurostat

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει από το 2002 και μετά αυξητική τάση. Σε σύγκριση με το ποσοστό απασχόλησης της χώρας, είναι για όλη την περίοδο το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης της περιφέρειας. Επίσης το ποσοστό απασχόλησης της περιφέρειας Κρήτης είναι μεγαλύτερο τόσο από τις άλλες δύο περιφέρειες που συγκροτούν την χωρική ενότητα των Νήσων, όσο και από τις άλλες Περιφέρειες της χώρας. Ενδεικτικό του υψηλού ποσοστού απασχόλησης είναι η επίτευξη το 2005 του Στόχου της Στρατηγικής της Λισαβόνας για την απασχόληση. Στη συνέχεια στον πίνακα 91 παρουσιάζεται το ποσοστό απασχόλησης ανδρών 15 – 64 ετών και γυναικών αντίστοιχα.

Πίνακας 91: Ποσοστό Απασχόλησης Ανδρών και Γυναικών 15-64 ετών

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Άνδρες	77,6	76,1	74,5	76,5	75,5	75,8	77,1	77,5
Γυναίκες	52,0	51,2	48,9	49,7	52,2	53,6	53,4	53,7

Πηγή: Eurostat

Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών από το 2002 και μετά παρουσιάζει αυξητική τάση, ενώ για τους άνδρες παρουσιάζει διακυμάνσεις για την συγκεκριμένη περίοδο.

Όσον αφορά στην εξέλιξη της ανεργίας (σχήμα 50) η Περιφέρεια Κρήτης έχει μέσο ποσοστό ανεργίας από το 2000 έως το 2007 7,22%, μικρότερο από το αντίστοιχο της χώρας που είναι 9,96%, και την φέρνει στην τελευταία θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

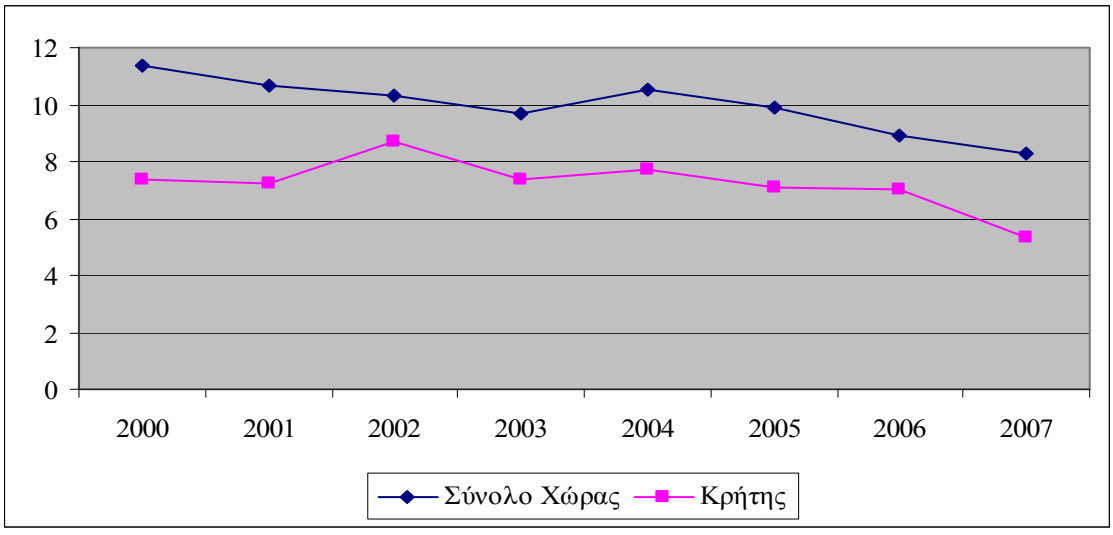

Σχήμα 50 Η Πορεία της ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης και στο σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007

Πιο συγκεκριμένα η ανεργία στην Περιφέρεια από το 2002 και μετά παρουσιάζει φθίνουσα τάση. Παίρνει την υψηλότερη τιμή το 2002 με ποσοστό ανεργίας 8,7%. Για όλη την περίοδο 2000 – 2007 η ανεργία στην περιφέρεια είναι μικρότερη από την ανεργία στο σύνολο της χώρας. Το 2007 η ανεργία στην Περιφέρεια μειώθηκε στο 5,3% του εργατικού δυναμικού, το χαμηλότερο ποσοστό μεταξύ των περιφερειών της χώρας, με 8,3% για το σύνολο της Ελλάδας.

Στο σχήμα 51 παρουσιάζεται η εξέλιξη της ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στην Περιφέρεια Κρήτης για την περίοδο 2000 – 2007. Το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών είναι 4,3%, ποσοστό μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των ανδρών για το σύνολο της χώρας για την περίοδο 2000 – 2007 που είναι 6,39%. Επίσης, το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι 11,37%, μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας των γυναικών για το σύνολο της χώρας που είναι 15,2%. Το ποσοστό ανεργίας των ανδρών μέχρι και το 2004 παρουσιάζει διακυμάνσεις και από το 2004 και μετά παρουσιάζει φθίνουσα τάση. Αντίθετα το ποσοστό ανεργίας των γυναικών από το 2002 παρουσιάζει φθίνουσα τάση και το 2007 παίρνει τη μικρότερη τιμή 8,5%, ενώ το αντίστοιχο της χώρας είναι 12,8%.

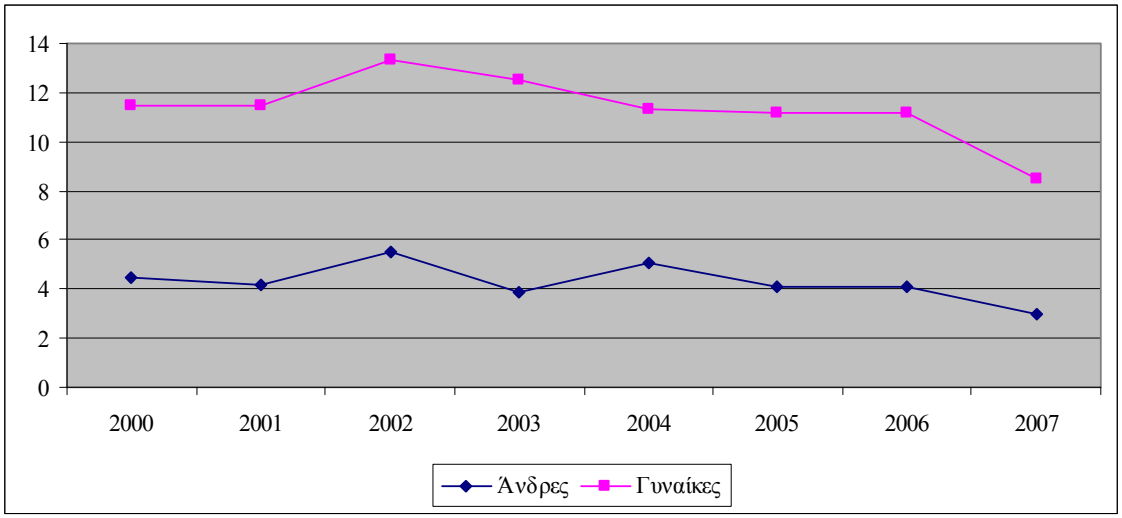

Σχήμα 51 Ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Κρήτης για την περίοδο 2000 – 2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Προτάσεις

Ολοκληρώνοντας την παρούσα εργασία, κρίνουμε σκόπιμο να καταθέσουμε ορισμένες προτάσεις και μέτρα που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Οι προτάσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Αύξηση των κρατικών δαπανών για δημόσια έργα σε συνδυασμό με τη μείωση της φορολογίας, με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης και την αύξηση των εισοδημάτων. Η εφαρμογή επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής (σ.σ.: θα μπορούσε να εφαρμοστεί και επεκτατική νομισματική πολιτική, αλλά κάτι τέτοιο δεν είναι στη διακριτική ευχέρεια της Ελλάδας λόγω της παρουσίας της στην Ο.Ν.Ε.), θα ενισχύσει πολλαπλασιαστικά το συνολικό εισόδημα και κατ' επέκταση και την αγοραστική δύναμη των πολιτών. Το γεγονός αυτό, θα τονώσει την κατανάλωση και θα αποτελέσει το εφαλτήριο για την επέκταση των παραγωγικών δραστηριοτήτων και την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων. Φυσικό επακόλουθο όλων αυτών θα είναι εν τέλει, να παρατηρηθεί μεγάλη ζήτηση των παραγωγικών συντελεστών, ένας εκ των οποίων είναι και η εργασία.

- Παροχή κινήτρων στις ιδιωτικές επιχειρήσεις με την μείωση των επιτοκίων για την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων που θα φέρει αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης. Τα χαμηλότοκα δάνεια και οι διευκολύνσεις πληρωμής και εξόφλησής τους, θα παράσχουν τη δυνατότητα ακόμη και στους ιδιοκτήτες μικρομεσαίων εταιρειών να καταστρώσουν επιχειρηματικά σχέδια.

- Αναπροσαρμογή του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου των προσλήψεων. Οι ισχύουσες ρυθμίσεις για την προστασία της απασχόλησης στην Ελλάδα λειτουργούν αποτρεπτικά σε αντίθεση με τις ελαστικές ρυθμίσεις που επικρατούν

σε άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης και οι οποίες συγκρατούν την αύξηση της ανεργίας.[15]

- Εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος συστήματος ασφάλισης, με εξορθολογισμό των δαπανών, ευελιξία του συστήματος προσλήψεων και τόνωση της ζήτησης με την μείωση του κόστους εργασίας (μέσω της μείωσης ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένων και εργοδοτών κτλ.)

- Εφαρμογή προγραμμάτων στήριξης των νέων ελευθέρων επαγγελματιών (επιχορηγήσεις με ευνοϊκούς όρους, περίοδος χάριτος κλπ) και παροχή κινήτρων (οικονομικών, θεσμικών, χρήσεων γης κτλ.) για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων.

- Σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας. Μέσα από τις βαθμίδες της εκπαίδευσης οι νέοι άνθρωποι θα αποκτήσουν την πρώτη επαφή-γνώση, αλλά και τις πρώτες εμπειρίες για το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον κι έτσι θα προετοιμαστούν κατάλληλα για τη στιγμή που θα αναζητήσουν εργασία. Συνάμα, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας μπορούν να αναδιαρθρώσουν τη δομή της λειτουργίας των γραφείων διασύνδεσης, τα οποία συμβάλλουν στη διαμόρφωση των νέων τάσεων στην αγορά εργασίας και καθοδηγούν τους νέους ανθρώπους στα πρώτα τους επαγγελματικά βήματα.(π.χ. πρακτική άσκηση φοιτητών κλπ.)

- Ευελιξία της αγοράς εργασίας (με την εφαρμογή για παράδειγμα μορφών μερικής απασχόλησης). Η δημιουργία νέων μορφών εργασίας που θα απευθύνονται σε στοχευόμενες ομάδες του εργατικού δυναμικού (π.χ. εργαζόμενες μητέρες) θα συμβάλλει στην καταπολέμηση της ανεργίας.

- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (μέσω της παραχώρησης φθηνής γης για την πραγματοποίηση επενδύσεων και της υιοθέτησης χαμηλότερων φορολογικών συντελεστών επί των κερδών) και ενθάρρυνση της καινοτομίας που ανοίγουν

[15] Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2005, σελ. 94

νέους δρόμους και νέες ευκαιρίας για την απασχόληση. Στην Ελλάδα, δεν υπάρχει κρατική μέριμνα για δύο κρίσιμους τομείς που επηρεάζουν καθοριστικά τον δείκτη της ανεργίας: για την έρευνα και την ανάπτυξη. Πρέπει λοιπόν, να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο που να παρέχει κίνητρα για την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και την αύξηση των εγχώριων επενδύσεων, αλλά και για την ενίσχυση των υφιστάμενων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

- Υλοποίηση προγραμμάτων επιδότησης της εργασίας με σκοπό την αύξηση της ζήτησης εργασίας και την ανάληψη επιχειρηματικής πρωτοβουλίας από ανέργους.

- Επιχορήγηση των επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν μακροχρόνιους ανέργους και γυναίκες.

- Προς την κατεύθυνση της μείωσης της ανεργίας θα συμβάλλει και η θέσπιση του ταμείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τη στήριξη των ηλικιωμένων μακροχρόνιων ανέργων σε περιοχές με υψηλά ποσοστά ανεργίας.

- Μετατροπή των επιδομάτων ανεργίας σε επιδόματα απασχόλησης. Τα χρήματα που θα χορηγούνται στους δικαιούχους θα πρέπει να σχετίζονται με τις προσπάθειες που κάνουν προκειμένου να βρουν εργασία.

- Ενθάρρυνση της εξειδίκευσης και της απόκτησης δεξιοτήτων που σχετίζονται με το σύγχρονο και συνεχώς μεταβαλλόμενο τεχνολογικό περιβάλλον. Με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και τις ραγδαίες αλλαγές που συντελούνται στο εργασιακό τοπίο (και οι οποίες έχουν ως συνέπεια από τη μια μεριά να καταργούνται κι από την άλλη να δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας), παρουσιάζεται συχνά το φαινόμενο να υπάρχουν άνεργοι επειδή δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις. Ωστόσο, χώρες – όπως για παράδειγμα η Νότια Κορέα – που έδωσαν έμφαση στην κατάρτιση του εργατικού δυναμικού τους μέσα από κατάλληλα διαμορφωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, ωφελήθηκαν διπλά, καθώς αφενός άρχισαν να διαδραματίζουν δυναμικό ρόλο

στα παγκόσμια οικονομικά τεκταινόμενα, αφετέρου προσέλκυσαν δεκάδες εκατομμύρια ευρώ υπό τη μορφή ξένων επενδύσεων.

- Εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών απασχόλησης (π.χ γραφεία ευρέσεως εργασίας του ΟΑΕΔ) και περαιτέρω στελέχωσή τους με άτομα με άρτια επαγγελματική κατάρτιση. Μέσω επίσης της βελτίωσης των μεθόδων ενημέρωσης των ανέργων θα μειωθεί το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας. Κι αυτό γιατί αποτελεί πλέον κοινή διαπίστωση ότι η ελλιπής πληροφόρηση για τις μεταβολές που σημειώνονται στην οικονομία «γεννάει» την αποκαλούμενη «ανεργία τριβής». Είναι αναγκαία ακόμη, η καταγραφή των αναγκών της ελληνικής οικονομίας και «στροφή» των ανέργων μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας προς επαγγέλματα που εμφανίζουν «έλλειμμα» εργατικού δυναμικού.

- Δημιουργία των κατάλληλων υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας (π.χ. παιδικοί σταθμοί, επέκταση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου κτλ.), τα οποία θα καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες των εργαζόμενων μητέρων για τη φροντίδα των παιδιών τους ή των υπόλοιπων μελών της οικογενείας που χρειάζονται τη φροντίδα τους. Η ύπαρξη αυτών των υποδομών θα ενθαρρύνει μεγάλο τμήμα του γυναικείου πληθυσμού να απαγκιστρωθεί από την οικογενειακή μέριμνα και να αναζητήσει εργασία.

- Υιοθέτηση ενός στρατηγικού επενδυτικού σχεδίου, στο οποίο κυρίαρχο ρόλο θα διαδραματίζουν οι τεχνολογίες αιχμής (π.χ. πληροφορική, αεροναυπηγική κτλ.) οι οποίες έχει παρατηρηθεί ότι «γεννούν» νέες θέσεις εργασίας. Το κράτος είναι αδήριτη ανάγκη να μεριμνήσει για τη διαμόρφωση κινήτρων για την ενσωμάτωση στην υπάρχουσα βιομηχανία νέας τεχνολογίας, αλλά και στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη νέας τεχνολογίας. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι εκείνοι οι οποίοι θα εκφράσουν αντιρρήσεις στο όλο εγχείρημα υποστηρίζοντας ότι η σχέση τεχνολογίας και ανεργίας είναι αρνητική, καθώς βραχυχρόνια τουλάχιστον, δημιουργεί διαρθρωτική ανεργία. Και πράγματι έτσι είναι… Όμως, οι αλλαγές της τεχνολογίας επιφέρουν πάντα

αύξηση της παραγωγής και της προσφοράς προϊόντων. Επιτυγχάνεται δηλαδή, οικονομική μεγέθυνση. Κι αν πρόσκαιρα χάνονται ορισμένες θέσεις εργασίας, αυτές σύντομα αντισταθμίζονται πλήρως, μέσω της εξειδίκευσης (σ.σ.: εδώ χρειάζεται και η ορθή κρατική παρέμβαση με την θεσμοθέτηση κινήτρων που ενισχύουν την κατάρτιση και την εκπαίδευση των εργαζομένων) και της αύξησης της παραγωγικότητας που επέρχονται. Οπότε το ισοζύγιο τεχνολογία-ανεργία είναι θετικό…

- Συνεργασία με διεθνείς φορείς (ινστιτούτα κτλ.) που εξειδικεύονται στην καταπολέμηση της ανεργίας και υιοθέτηση επιτυχημένων στρατηγικών. Επίσης, μπορούν να γίνουν ενημερωτικές συναντήσεις με εκπροσώπους άλλων χωρών – είτε στο πλαίσιο είτε υπό την «ομπρέλα» της Ευρωπαϊκής Ένωσης – προκειμένου να συζητηθούν τα κοινά προβλήματα σχετικά με το θέμα της ανεργίας, αλλά και να αναζητηθούν διέξοδοι και να σχεδιαστούν νέες πολιτικές.

- Καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και δημιουργία σταθερού επενδυτικού περιβάλλοντος το οποίο θα ενθαρρύνει την είσοδο ξένων επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Έχει παρατηρηθεί άλλωστε, ότι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που αποθαρρύνουν τους ξένους επιχειρηματίες να επενδύσουν στη χώρα μας είναι η πολυπλοκότητα των διαδικασιών και τα διάφορα θεσμικά εμπόδια που βρίσκουν μπροστά τους όταν προσπαθούν να ιδρύσουν μια επιχείρηση. Παράλληλα, είναι ανάγκη να αναδιαρθρωθούν, να οργανωθούν καλύτερα, αλλά και να βελτιώσουν τις υποδομές τους, τα υπάρχοντα βιομηχανικά πάρκα, τα τεχνολογικά συγκροτήματα και οι βιομηχανικές περιοχές, που συνιστούν τους πυλώνες της ανάπτυξης της Ελλάδας.

- Παροχή κινήτρων για μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από τα αστικά κέντρα στην επαρχία γεγονός που θα συμβάλλει στην πληθυσμιακή αποκέντρωσή τους και στη μείωση κατ’ επέκταση των αυξημένων ποσοστών ανεργίας που παρουσιάζουν οι ελληνικές μεγαλουπόλεις.

- Η ελληνική επαρχία έχει να επιδείξει έναν φυσικό πλούτο μοναδικό για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, ο οποίος όμως παραμένει ακόμη και σήμερα σε μεγάλο βαθμό ανεκμετάλλευτος. Όμως μέσα από την αξιοποίηση των φυσικών πόρων, την καλλιέργεια νέων προϊόντων, τη διεύρυνση του φυσικού πλούτου και την καλύτερη αξιοποίηση των υφισταμένων πηγών ενέργειας μπορούν να αναδυθούν νέες ευκαιρίες επαγγελματικής σταδιοδρομίας για το πιο δυναμικό ίσως κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας: τους πολίτες της ελληνικής επαρχίας.

Συμπερασματικά λοιπόν, όλα τα ανωτέρω στο βαθμό που εφαρμόζονται ή πρόκειται να εφαρμοσθούν από την εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση, αποτελούν ένα «πακέτο» μέτρων για την καταπολέμηση της ανεργίας. Κανείς όμως δεν ξέρει τι θα συμβεί υπό τη «σκιά» της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που αρχίζει να διαγράφεται στον ορίζοντα και η οποία μέχρι τη συγγραφή της παρούσας εργασίας δεν έχει εκδηλωθεί σε όλο της το εύρος.

Βιβλιογραφία

N. Apergis: "An estimation of the natural rate of unemployment in Greece" Journal of Policy Modeling (2005)

N. Apergis, A. Rezitis (2003): "An examination of Okun's Law: Evidence from regional areas in Greece" Applied Economics (2003)

Ν. Γκαργκάνας: "Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2005", Αθήνα 2005

Α. Δεδουσόπουλος: "Εργατικό Δυναμικό. Απασχόληση και Ανεργία", Εργασία 2002, Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού. Πάντειο Πανεπιστήμιο.

D. Demekas και Z. Kontolemis: "Unemployment in Greece: A Survey of the Issues" European University Institute, Florence (1998)

G. D Dimopoulos, P. T Kapopoulos, S. Lazaretoy and K.P Prodromidis: "Unemployment Persistence Mechanism and Stabilization Policies: Greece on the way to EMU" Discussion Paper No. 100 (1998)

Μ. Δρεττάκης: "Ανατομία της ανεργίας στην Ελλάδα 1981 - 2000" Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (2001)

Εκθέσεις 16 "Απασχόληση – Ανεργία", Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα 1990

"Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας – Θράκης Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013", Αθήνα Σεπτέμβριος 2007

Θ. Κατσανέβας: "Η εξέλιξη της απασχόλησης και των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα (από τη δεκαετία του 1970 έως σήμερα)", Νο 56, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Σεπτέμβριος 1996

Χ. Γ. Κωνσταντινόπουλος: "Θεσμοί και φορείς καταπολέμησης της ανεργίας στην Ελλάδα (1920-1992)", Αθήνα 1993

«Η οικονομική και κοινωνική φυσιογνωμία των 52 νομών και 13 περιφερειών», Οι νομοί της Ελλάδος, Ετήσια Έκδοση, (Μάιος 2008), Εκδότης: Ε. Παπαϊωάννου

Σ. Χατζημανωλάκη: "Η Ανεργία στις Περιφέρειες της Ελλάδας" Διπλωματική Εργασία Θεσσαλονίκη 2007

http://epp.eurostat.ec.europa.eu

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1.1 ΑΕΠ % ΑΕΠ χώρας

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1	ΑΤΤΙΚΗΣ	44,9	45,3	46,3	46,6	47,6	48,8	49,2
2	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	14,7	14,5	14,2	13,9	14,1	13,9	14,0
3	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	5,7	5,9	5,6	5,6	5,5	5,3	5,4
4	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	5,2	5,3	5,2	5,4	5,2	5,1	5,0
5	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,7	4,8
6	ΚΡΗΤΗΣ	5,0	5,0	5,1	5,0	4,9	4,6	4,4
7	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	4,6	4,5	4,4	4,4	4,2	4,0	4,0
8	ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	4,0	4,0	3,8	3,8	3,8	3,6	3,5
9	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	3,2	3,2	3,1	3,1	2,9	2,7	2,6
10	ΗΠΕΙΡΟΥ	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,2	2,2
11	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2,2	2,1	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1
12	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1,7	1,8	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5
13	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1,3	1,4	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2

Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) – Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

Πίνακας 1.2 ΑΕΠ ανά κάτοικο % μέσου όρου χώρας

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2006 Ευρώ	% ΕΕ27 2006
1	ΑΤΤΙΚΗΣ	126,3	127,2	130,1	131,0	133,0	136,0	136,6	26.212	133,0
2	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	110,9	115,5	110,7	110,5	108,4	106,2	107,6	20.645	104,8
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**19.194**	**97,4**
3	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	116,5	116,1	112,7	114,6	106,5	98,0	96,3	18.475	93,8
4	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	89,5	87,9	85,4	85,1	84,0	87,6	89,6	17.204	87,3
5	ΚΡΗΤΗΣ	92,6	91,6	93,7	91,1	89,4	85,1	82,1	15.754	79,9
6	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	86,1	84,3	82,5	80,6	81,7	80,9	80,9	15.535	78,8
7	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	82,8	79,3	82,3	81,3	79,8	80,2	80,8	15.501	78,7
8	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	77,0	77,6	77,4	79,9	78,1	76,6	75,7	14.529	73,7
9	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	89,2	92,9	89,9	87,0	81,2	77,7	75,5	14.499	73,6
10	ΗΠΕΙΡΟΥ	77,9	77,9	76,3	75,4	76,7	71,3	69,7	13.373	67,9
11	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	70,4	72,1	69,0	73,5	69,1	68,6	69,1	13.261	67,3
12	ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	72,6	71,9	68,7	68,5	69,0	65,9	65,2	12.506	63,5
13	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	69,5	68,0	66,4	66,3	63,0	61,3	60,2	11.548	58,6

Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από το περιοδικό «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ 52 ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» **ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ (ΜΑΪΟΣ 2008) – Εκδότης: Ευαγγελία Παπαϊωάννου

Πίνακας 1.3 Ποσοστό ανεργίας στις 13 Περιφέρειες της Ελλάδας και στο σύνολο της χώρας

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΚΡΗΤΗΣ
2000	11,4	15,1	11,7	9,0	10,7	14,7	11,6	9,8	11,1	7,4	12,9	12,0	9,7	7,4
2001	10,7	16,5	12,8	9,6	10,7	14,1	11,9	11,0	11,0	6,8	12,9	10,4	9,2	7,2
2002	10,3	15,0	11,4	10,5	10,7	10,8	14,7	10,1	11,5	9,8	11,5	9,3	8,2	8,7
2003	9,7	16,6	11,8	10,5	9,4	9,7	11,8	11,9	10,3	8,0	10,7	8,8	8,8	7,4
2004	10,5	16,6	11,2	13,2	12,5	12,8	8,7	11,4	12,2	9,3	9,9	9,1	9,1	7,7
2005	9,9	18,1	11,5	11,9	10,6	10,9	9,3	8,5	11,1	10,3	9,5	8,8	8,7	7,1
2006	8,9	14,2	9,8	11,0	9,5	9,2	8,8	11,2	9,3	9,4	8,2	8,3	7,7	7,0
2007	8,3	12,1	10,0	9,7	9,6	9,4	9,1	9,0	8,9	7,9	7,8	7,6	7,5	5,3

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 1.4 Ποσοστό ανεργίας ανδρών (%)

Έτος	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	8,4	6,5	6,2	6,6	6,5	7,5	7,7	7,3	6,1
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	7,9	7,1	7,2	7,6	6,3	7,3	6,6	5,6	5,4
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	9,9	10,5	11,8	9,1	10,0	10,4	11,5	10,2	8,0
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	7,5	6,4	7,7	7,0	6,3	5,3	4,6	4,4	5,3
ΗΠΕΙΡΟΥ	9,0	7,0	7,4	7,0	6,8	7,4	6,8	5,7	5,9
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	6,8	8,9	10,2	8,5	9,0	8,3	5,8	6,8	5,3
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	7,8	7,7	7,4	6,8	5,9	7,2	5,8	5,5	5,8
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	8,0	9,0	8,7	5,8	6,7	8,5	6,3	4,6	5,0
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	4,9	5,4	5,9	5,8	6,3	5,2	5,1	4,6	4,6
ΑΤΤΙΚΗΣ	9,0	8,4	7,3	6,3	5,9	6,2	6,2	5,8	5,1
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	9,0	:	:	7,1	:	:	:	5,4	:
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	8,3	8,2	8,4	10,6	7,6	6,3	5,3	5,4	4,5
ΚΡΗΤΗΣ	5,0	4,5	4,2	5,5	3,9	5,1	4,1	4,1	3,0

Πηγή: Eurostat

(:) Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

Πίνακας 1.5 Ποσοστό ανεργίας γυναικών (%)

Έτος	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	18,4	12,7	14,5	15,7	16,0	20,9	17,8	16,2	14,9
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	18,2	17,3	16,8	17,5	16,1	19,4	17,5	14,6	14,0
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	22,6	22,5	23,8	24,3	27,2	26,0	28,0	20,3	18,4
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	22,9	23,3	20,9	18,6	17,6	16,5	16,7	14,0	11,6
ΗΠΕΙΡΟΥ	22,0	18,9	21,6	18,3	19,4	17,1	19,0	15,8	15,7
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	12,3	11,2	12,1	12,6	16,2	16,0	12,4	17,9	14,6
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	18,1	15,9	16,5	17,4	15,3	21,0	18,6	16,1	15,7
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	24,8	24,7	24,0	19,7	15,1	20,2	18,6	16,8	16,7
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	13,3	15,9	14,7	11,9	12,7	15,3	14,1	12,3	11,9
ΑΤΤΙΚΗΣ	18,1	17,2	14,7	13,4	13,0	13,1	12,5	11,6	10,9
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	16,5	13,1	12,2	15,2	14,7	19,4	19,6	16,2	13,6
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	17,6	17,6	18,2	22,0	18,9	13,1	16,6	15,3	17,6
ΚΡΗΤΗΣ	13,3	11,5	11,5	13,3	12,5	11,3	11,2	11,2	8,5

Πηγή: Eurostat